Türk-İş

SAYI: 99

TÜRKİYE
İŞÇİ
SENDİKALARI
KONFEDERASYONU

Türk-İş

AYLIK DERGİ

MAYIS
1972
YIL : 9
SAYI : 99

FİATI : 250 Krş.
BİR YILLIK
ABONE : 25.00 TL.

Türk-İş adına sahibi
SEYFİ DEMİRSOY

Yazı İşleri Müdürü
ÜLKÜ ARMAN

Fotoğraflar
Şehir Fotoğraf Ajansı
ADNAN HASKOKAR

Adres :
Türk-İş Genel
Merkezi
Bayındır Sokak No. 8
ANKARA
Telefon : 17 91 36

- Türk-İş Dergisi Basın Ahlâk Yasasına uyar.
- Türk-İş Basın ve Halkla Münasebetler Merkezi tarafından hazırlanan Türk-İş Dergisinin bu sayısı, Ankara'da BAŞNUR Matbaasında dizilmiş, tertiplenmiş ve basılmış; klişeler, Doğan Klişede yapılmıştır.

Saygıdeğer
Türk - İş Okuru,

Sahneye çeşitli oyunların konduğu bir dönemde bulunuyoruz desek hata etmemiş oluruz. Geçtiğimiz ay içinde, Millet Meclisi Geçici Komisyonundan sessizce geçirilen bir teklif gazetelerde konu yapıldıktan sonra aydınlığa kavuştu. Yılda 350 - 550 milyon lira kâr eden Demir - Çelik Tesisleri ile Divriği Madenlerinin yüzde 49 hissesinin özel sektöre devredilmesi öngörülüyordu. Millet Meclisine verilip Komisyona havalesi, hatta komisyonda görüşülüp kabul edilmesi bile bir oldu-bittiye getirilen bu teklifin, parlamentonun yeni çalışma dönemine girmesinden sonra büyük tepkilerle karşılaşacağı sanılıyor. Özel sektöre «kur» yapma heyecanı içinde, yıllar yılı gördüğü büyük hizmet yanında sağladığı kâr'ı dikkate almayanların bu konuda çok şeye muhatap olması bekleniyor. Bu sayımızda, özel sektöre büyük bir mirasyedilik içinde «göz kırpanlar»ın durumu ve bu konudaki tepkiyi okuyabilirsiniz.

* * *

Türk-İş Yönetim Kurulu 15 Mayıs'ta toplandı. Dört gün devam eden bu toplantılarda önemli yurt ve işçi sorunları ele alındı, daha sonra da bir bildiri yayınlanarak bu konudaki görüşler kamuoyuna açıklandı. Bildirinin tam metnini dergimizde bulabilirsiniz.

* * *

Sosyal Sigortalar Kurumu ile ilgili olarak birkaç aydan beri devam eden ve işçi haklarının kısıntıya uğrayacağı şeklindeki söylentiler, başta işçi kuruluşları olmak üzere büyük bir tartışma konusu oldu. Konu ile ilgili olarak bir demeç veren Türk-İş Genel Sekreteri, SSK.'nın iflas edeceği şeklinde yaygınlaştırılmak istenen söylentilerin tehlikeli olduğunu ve bu çeşit teşebbüslerin karşısında daima Türk İşçi Hareketini bulacağını söyledi. Tunç'un bu demecinden sonra Çalışma Bakanı Uzuner de, bir açıklamada bulunarak verilmiş haklar üzerinde bir kısıntıya gitmenin söz konusu olmadığı teminatında bulundu.

* * *

Mayıs ayı başlarında DYF-İŞ Genel Kurulu yapıldı. İşçi liderleri ile çok sayıda konuğun hazır bulunduğu Genel Kurulda, gerçekten dikkate değer konuşmalar oldu ve önemli kararlar alındı. Dergimizde, DYF-İŞ Genel Kurulu ile ilgili geniş haberimizi okuyabilirsiniz.

* * *

Türk-İş'in Asya-Amerika Hür Çalışma Enstitüsü ile ortaklaşa düzenlediği «Ekonomik Araştırmalar» semineri İzmirde yapıldı. Bu seminerde, araştırma kaynaklarının geliştirilmesi ve işçi kuruluşlarının bundan yararlanması ele alındı. Başarılı geçen bu seminer haberini dergimizde okuyabilirsiniz.

Saygılarımızla

DEV BİR KURULUŞ : DEMİR - ÇELİK TESİSLERİ
Özel sektöre hediye

Yurtta

Demir-Çelik tesisleri özel sektöre veriliyor

Her yıl 350-550 milyon lira kâr eden müessesenin özel sektöre devrini öngören teklif Millet Meclisi Geçici Komisyonunda kabul edildi

Özel sektörün yıllardan beri uyguladığı ve bunu zaman zaman da başarıya ulaştırdığı bir taktiğine daha şahit olduk. Ancak şimdilik başarı gibi kabul edilebilecek bu taktiklerinin nereya kadar varacağı ve nasıl bir sonuçla karşılaşacağı henüz pek kesin değil.

Geçtiğimiz ay içinde Millet Meclisi Geçici Komisyonundan sessiz sedasız bir teklif geçti. Demir - Çelik Tesisleri ile Divriği Madenlerinin yüzde 49 hissesinin özel sektöre devredilmesini öngören bu teklif, basında ve kamuoyunda duyulduktan sonra hayretler içinde kalmayana pek rastlanamadı.

«Türkiye Demir-Çelik İşletmeleri Anonim Ortaklığı Kanunu» adı altında Meclise verilen bu teklifin dayandığı gerekçeyi **«açık»** olarak anlamamağa imkân yoktu, ama anlaşılmayan diğer bir gerçek de, her yıl 350-550 milyon lira kâr eden bu müessesenin özel sektöre böylesine **«cömertçe»** devrini Millet Meclisi Geçici Komisyonunun kabul etmesiydi.

Komisyonda **«sessiz, sedasız»** geçen bu teklife karşı çıkan Maliye Bakanlığı temsilcilerinin sözlerine pek itibar eden olmadı. Ama ne var ki, bir kısım gazeteler konuyu enine boyuna tartışmaya açtıktan sonra, ilgililer bu teklifi kanunlaşmaya uygun görmediklerini üstü-kapalı bir şekilde belirtmekten de kaçınmadılar.

Kanun teklifinin Komisyondan geçmesinden kısa bir zaman sonra, ilk karşı çıkan işçi kuruluşu Metal-İş Federasyonu oldu ve yayınladığı bildiride, TBMM'nin bir **«Oyuna»** geldiğini açıkladı.

Teklifin kanunlaşması halinde sayılamayacak kadar zararların meydana geleceğini belirten Metal-İş Federasyonu, bildirisinde şöyle diyordu :

> «Son günlerde T.B.M.M. de kurulan bir komisyonda kabul edilen ve önümüzdeki günlerde Mecliste müzakere edilmesi istenen Türkiye Demir-Çelik İşletmeleri Anonim Ortaklığı kanunu ismi altında bir kanunun çıkması Türkiye'de oynanan oyunların en tipik örneğini ortaya koymaktadır.
>
> Bütün dünyada devlet eliyle işletilen ve temel sanayii olan Demir ve Çelik Sanayii, ülkemizde de devlet eliyle yürütüldüğü, hatta birçok İktisadi Devlet Teşekkülleri zarar eder.

DEMİR - ÇELİK İŞÇİSİ
Onun günahı ne?..

mayı görev sayar.

Anonim Ortaklığı Kanunu gerçekleştiği takdirde her yıl 350-550 milyon lira arasında kâr getiren örneğin Karabük Demir Çelik İşletmelerinin bu kârına kuruluşunda ve bu güne gelmesinde en ufak katkısı olmayan iştirakçi sermaye çevreleri haksız kâr elde edecek ve bununla da yetinmeyip fiyat istikrarını bozup çok kâr elde etmek için demir fiyatlarını arttıracak böylece piyasa alt üst olacaktır. Bir kötü yanı da devletin istihdam ve yatırım politikasının dışına çıkarak her geçen gün artan işsiz ordusuna bir yenilerini katacaktır.

Daha sayılmayacak kadar zararları olan bu kanun teklifinin Türkiye Metal-İş Federasyonu şiddetle karşıdır ve her türlü imkânları ile karşı çıkmaya devam edecektir.

Gene Türkiye Metal-İş Federasyonu bu türlü gizli oyunları oynayanları ve Meclisi bu şekilde alet olarak kullanmak isteyenleri şiddetle kınamaktadır. Memleketini seven her kuruluşun ve insanın bu kanuna karşı çıkma cesaretini göstereceğine inanmaktadır.»

Bir oldu-bittiye getirilen bu teklif, Millet Meclisi Geçici Komisyonunda büyük bir sessizlik içinde geçirildi. O kadar ki, gazeteler ancak Komisyonun kararından sonra haberdar oldular ve konuyu eleştirmeye başladılar. Bu sessizlik, Demir-Çelik Tesislerinin özel sektöre devrini «tezgâhlayanlar»ın plânladığı şekilde cereyan etmişti. Ancak plânın ikinci safhasının, arzuladıkları gibi geçmeyeceği anlaşılmış bulunuyor. Gazete ve dergilerle, işçi kuruluşlarının haklı çıkışları kamuoyunda da tepkilere yol açtı.

Yılda milyonlarca lira kazanan dev bir tesisin böylesine cömertçe özel sektöre devrinin pek kolay olmayacağı anlaşılmış bulunuyor.

Şimdi bütün gözler, Geçici Komisyondan geçen bu teklifin Millet Meclisi Genel Kurulunda nasıl karşılanacağına çevrildi. Her halde pek yakın bir gelecekte bu konuda enteresan görüşlere tanık olacağız...

DEMİR - ÇELİK TESİSLERİNDE ÇALIŞAN İŞÇİLER
Alınterinin karşılığı ne?..

ken bu işletmenin kâr ettiği bir gerçektir.

Kaldı ki, Muhafazakâr Partinin iktidara geldiği İngiltere'de dahi bu sanayii özel sektöre devredilmemiş, devlet eliyle yürütülmeye devam edilmiştir.

Bazı yetkililerin teknik eleman tutamıyoruz, 657 sayılı kanun yüksek ücret vermeye müsait olmadığı gerekcesi gibi çok hafif bir gerekçe ile böyle bir kanunu gerçekleştirmek için girdiği çabanın altında çok daha maksatlı sebepler aramak gerekir.

Anonmi ortaklığı gerçekleştiği takdirde en üst kademedeki idareciler ile bir kısım sermeye çevresine menfaat sağlayacağı ve gerçek sebebin bu olduğu gözden uzak tutulmamalı ve T.B.M.M. buna alet edilmemelidir.

Kaldı ki, sebep teknik elemanları tatmin için ise 400 sayılı kanun ve Bakanlar kuruludan çıkacak yetkililer bu probleme yeterli çözüm yolu getirir.

T.B.M.M. yalnız Demir Çelik İşletmelerinde çalışan teknik elemanları değil, Türkiyede çalışan tüm teknik elemanları düşünmek ve gerekli tedbirleri almak durumundadır.

Tüm çalışanların emeklerinin tam hakkını almasını isteyen ve bu yolda mücadeleden çekinmiyecek olan Federasyonumuz teknik elemanların da haklarını almalarından yana olduğunu belirtir.

Bu arada Meclis düşünerek alması gereken bir çok tedbirin yanında tüketici değil üretici insan yetiştiren elemanların öğrenimini sağlamak durumunda olduğunu hatırlat-

S.S.K. nın durumu tepkilere yol açtı...

SOSYAL SİGORTALAR KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Dikkatler üzerinde

Sosyal Sigortalar Kurumu ile ilgili olarak uzun bir süreden beri ortada dolaşan söylentiler, işçiler ve işçi kuruluşları arasında büyük bir huzursuzluğa sebep oldu. Konu, bir sosyal güvenlik müessesesinin geleceğini ve bu müesseseye herşeyi ile bağlanmış milyonlarca işçiyi ilgilendirmesi bakımından gerçekten çok önemli idi.

Mevcut hakların geri alınacağı, Sosyal Sigortalar Kurumu'nun iflas edeceği söylentilerinin yaygınlaştırılması üzerine, Türk-İş Genel Sekreteri Halil Tunç, bir demeç vererek **«bu çeşit her teşebbüs, karşısında Türk İşçi Hareketini bulacaktır»** dedi.

Tunç, demecinde şöyle diyordu :

«Son günlerde, Sosyal Sigortalar Kurumu'nun durumu ile ilgili olarak yayılan haberlerde, Kurumun iflâs etmek üzere olduğu belirtilmekte ve bir kısım çevrelerce de bu duruma, işçilerin sosyal güvenlik haklarının sebep olduğu görünümü yayılmak istenmektedir.

Yurdumuzun en büyük sosyal güvenlik müessesesi olan Sosyal Sigortalar Kurumu, Türk İşçi Hareketinin, üzerine titrediği, siyasi otoritelerin müdahalesinden korumaya çalıştığı ve daha ileriye götürmek için bütün gücüyle çalıştığı bir kuruluştur.

Türk-İş, yıllardanberi, Sosyal Sigortalar Kurumu fonlarına, haksız yere el uzatılmasına, bu fonların amaçları dışında kullanılmasına karşı çıkmış; Sosyal Sigortalar Kurumunun temelinde, sadece işçilerin ödediği primlerle, işçiler adına işverenler tarafından yatırılan paranın bulunduğunu yetkililere durmadan hatırlatmıştır.

Anayasamızın devlete yüklediği, her yurttaşa sosyal güvenlik sağlanması görevini, işçiler, devlete yük olmadan kendi kendilerine gerçekleştirmektedirler. Oysa, yeryüzünün birçok uygar ülkesinde, çalışanların sosyal güvenliklerinin sağlanmasına devlet de katkıda bulunmaktadır.

Türk-İş, işçilerin parasıyla kurulmuş olan Sosyal Sigortalar Kurumunun zor duruma düşmemesi için, yeni ve köklü tedbirler alınmasından yanadır. Ancak, tedbir alma bahanesiyle, bir takım çevrelerin maksatlı olarak, işçi haklarını geri götürme teşebbüsünde bulunduğunu da yakından bilmektedir. Bu çeşit her teşebbüs, karşısında Türk İşçi Hareketini bulacaktır.

Türk-İş Sosyal Sigortalar Kurumu ile ilgili tedbir çalışmalarında, işçilerin emeklilik yaşının değiştirilmesi, 25 yıllık çalışmadan sonra emekli olunması ve emekli aylığının miktarı konularında en ufak bir geriye dönüşü dahi asla kabul etmeyecektir. İşçiler, bundan sonra da, ya 25 yıllık bir çalışmadan sonra, ya da 55 yaşma gelince emekli olacaklar ve emekli olduklarında da maaş ortalamalarının % 70' ini almaya devam edeceklerdir.

Sosyal Sigortalar Kurumunun durumunu düzeltmek için alınacak diğer tedbirler konusunu görüşmek üzere Türk-İş daima hazırdır ve iyi niyetli her teşebbüsün destekçisi olacaktır.»

BAKANIN AÇIKLAMASI

Türk-İş Genel Sekreteri Halil Tunç'un bu demeci, basında ve radyoda yayınlandıktan iki gün sonra da Çalışma Bakanı Ali Rıza Uzuner, bir açıklama yapmak zorunluğunu duydu.

Bakan, verilmiş haklar üzerinde bir kısıntı yapmanın söz konusu olmadığını belirttiği açıklamasında şunları söylüyordu :

«— Verilmiş olan Sosyal Sigorta hakları üzerinde kısıntı yapmak ya da bunları geriye götürmek söz konusu değildir ve hiç bir zaman da olamaz. Bu bakımdan sigortalılarla hak sahiplerinin endişe duymalarına yer yoktur. Zaten bizim de katıldığımız Uluslararası Çalışma Örgütü'nün saptadığı ilkeye göre sosyal haklar hiçbir neden ve yolla geri alınamaz.»

Türk-İş Yönetim Kurulu bildirisi

Türk-İş Yönetim Kurulu 15 Mayıs 1972 günü Genel Başkan Seyfi Demirsoy'un başkanlığında toplanarak, ülkemizdeki politik ve ekonomik gelişmeleri incelemiş, gündemindeki diğer konuları görüşmüş ve dört gün süren çalışmaları sonunda, Türk İşçi Hareketinin yurt ve işçi sorunlarıyla ilgili görüşlerini kamuoyuna duyurmayı oybirliğiyle kararlaştırmıştır :

1 — SON OLAYLAR KAŞISINDA TÜRK-İŞ'İN GÖRÜŞÜ

Türk-İş Yönetim Kurulu, Anayasal düzeni zorla değiştirmek amacıyla yaratılan anarşik ortamdan yurdumuzu kurtarmak ve ülkemiz sükûna kavuşturmak için bugüne kadar yapılan çalışmalar üzerinde durmuş, siyasal, ekonomik ve sosyal güvenlik haklarına karşı bir takım çevrelerce girişilen çabaların biran önce etkisiz bırakılması gereğinde görüş birliğine varmıştır. Türk işçisinin Anayasa düzenine, dolayısıyla da demokratik hukuk devleti ilkesine büyük bir inançla bağlı kalmış olmasının, ülkemiz gerçeklerine uygunluğu ve yurt çıkarları açısından geçerliği, bugüne kadar karşılaşılan olaylar sonunda, kesinlikle anlaşılmıştır.

Siyasal ve sosyal huzursuzlukların, mutlaka domokratik kurallar ve Türk Ulusunun arzusu yönünde bir çözüm yoluyla giderilmesinin, ülkemizin selâmeti bakımından tek çıkar yol olduğu, geçen süre içinde daha da açıklığa kavuşmuştur.

Olağanüstü durumdan biran önce kurtulup, olağan duruma geçebilmek için, siyasal partilerimizin kısır çekişmeleri bir kenara itmesi, ulusumuzun hür iradesini yansıtan parlâmentonun yoğun bir çalışma ile, reformları gerçekleştirmesi vazgeçilmez bir şart olarak ortaya çıkmıştır.

Hür seçime dayanan parlamenter demokratik yönetim biçimi dışındaki rejimleri kabul etmeyeceğini bugüne kadar her fırsattan yararlanarak açıklamış olan Türk-İş, her zaman olduğu gibi, bundan sonra da Anayasamızın öngördüğü demokratik sosyal hukuk devletinin savunucusu olmaya, devletin, ülkesi ve milletiyle bütünlüğüne kasteden, demokratik rejimi yok etmeyi amaç alan anarşik davranışlara, can ve mal güvenliğine yönelen silâhlı saldırılara karşı çıkmaya devam edecektir. Çünkü, en geniş biçimde fikir özgürlüğüne saygı duyan Türk-İş, kaba kuvvete dayalı davranışların, fikir özgürlüğü perdesi ardına saklanmak istense dahi, özgürlüklerin hiç biriyle ilintisi olmadığı görüşünü sonuna kadar savunacaktır.

Ülkemizde son yıllarda yoğunluk kazanan anarşik olayların, silâh zoruyla Marksist-Leninist bir düzeni kurma amacı taşıdığı artık kesinlikle anlaşılmıştır. Banka soyma, adam kaçırma ve

Toplantılar

DYF-İŞ 10'uncu Genel Kurulu yapıldı

Türkiye Demiryolları İşçi Sendikaları Federasyonu (DYF-İŞ) 10'uncu Genel Kurulu 8 - 13 Mayıs tarihleri arasında Ankara'da yapıldı.

Türk-İş Genel Başkanı Seyfi Demirsoy'un Divan Başkanlığı, Şeker-İş Sendikası Başkanı Sadık Şide ile Kuzey Batı Bölgesi Demiryol İşçi Sendikaları Başkanı Adnan Başaran'ın da başkan yardımcılıkları yaptığı Genel Kurul, DYF-İŞ Genel Başkanı Şerafettin Akova'nın konuşması ile çalışmalarına başladı.

ŞERAFETTİN AKOVA
DYF-İŞ Genel Başkanı

AKOVA'NIN KONUŞMASI

Ülkemizin içinde bulunduğu siyasal ve ekonomik durum üzerinde durarak konuşmasına başlayan Akova, **«İşçi hareketi büyük ölçüde açmazlara itilmek istenmiş, bu yolda sağlanacak başarı ile orantılı olarak anayasal hak ve özgürlüklerin kısıtlanması için bir takım vesileler aranmıştır.»** dedi.

Türkiye'nin kalkınma çabası içine girmiş olmasına rağmen, iç ve öz kaynaklarımızdan gerekli şekilde yararlanılmadığını da söyleyen Akova daha sonra şöyle dedi :

«Planlama dönemine girmiş olmamıza rağmen, kalkınma uğraşılarında henüz özlemi çekilen seviyeye ulaşılamamıştır Bozuk ekonomik düzenin tabii sonucu olarak ülkemizde başgösteren enflasyonist akımın önünün alınamaması üzerine, gelişmeler devalüasyona dönüşmüştür. Bu arada hayat pahalılığı başdöndürücü bir hızla artmıştır. İşçiler toplu sözleşmelerle aldıklarını böyle bir ortam içinde fazlasıyla kaybetmişlerdir. Personel Kanunu

cinayetten, Jandarma Genel Komutanına yapılan silâhlı saldırıya kadar, her çeşit uygarlık dışı davranışın ardında, devletimize ve ulusumuza karşı girişilmiş bir suikastın açık görüntüsü yer almaktadır.

Dünyanın hiçbir ülkesinde, böylesine karanlık bir suikast teşebbüsü ve böylesine vahşice olaylar fikir özgürlüğü olarak kabul edilmemiştir.

2 — TOPLU SÖZLEŞME VE GREVLER

Son zamanlarda, özellikle özel sektör kesiminde, olağanüstü koşulların yarattığı ortamdan yararlanmak isteyen bazı işverenler, toplu sözleşme düzenini işlemez hâle getirecek davranışlar içine girmişler, dolayısıyla da çalışma barışını tehlikeye sokmuşlardır. Türk-İş Yönetim Kurulu, bu konuda yaptığı incelemelerde kamu kesimi işverenlerinden bazılarının da ayni tutumu benimsemeye kalktıklarını tesbit etmiştir.

Bu davranışlarıyla işçi haklarım ortadan kaldırabileceklerini zannedenler, uzun yılların emek ve mücadelesiyle sağlanan sendıka özgürlüğü, toplu sözleşme düzeni ve işçi haklarından hiçbir fedakârlığın yapılamayacağını ve gerektiğinde, bu hakların korunması için, yasaların sağladığı bütün imkânlar kullanılarak en çetin mücadelenin verileceğini bilmelidirler. Türk İşçi Hareketinin güçlü ve yetkili temsilcisi Türk-İş, işçi haklarına karşı olanların bütün davranışlarını dikkat ve hassasiyetle izlemektedir.

Aydında uzun bir süredenberi bütün ağırlığı ile devam eden Teksif Sendikası grevini desteklemeye oybirliğiyle karar veren Türk-İş Yönetim Kurulu işverenlerin grevi uzatıcı davranışını, işçi haklarına karşı olanların giriştikleri oyunun bir örneği saymaktadır. Her türlü uzlaştırıcı çabaları reddeden işveren, olumsuz politikası ile, işçileri dize getireceğini sanmaktadır. Oysa, yeni haklar elde etme ve mevcut haklarını korumada ortak hareket etmenin tam bilincine sahip olan Türk işçisi bu mücadelesinde de mutlaka başarıya ulaşacaktır.

3 — SOSYAL GÜVENLİK ve SOSYAL SİGORTALAR KURUMU

Bazı çevreler, son günlerde giriştikleri yoğun propaganda ile, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununda işçi yararına yapılan değişikliklerin Sosyal Sigortalar Kurumunu iflâsın eşiğine getirdiği söylentisini yaymak istemektedirler.

Ülkemizin en büyük sosyal güvenlik kuruluşu olan Sosyal Sigortalar Kurumu, işçilerimizin geleceği bakımından büyük önem taşımaktadır. Konuyu bu açıdan ele alan Türk-İş Yönetim Kurulu, yapılan propagandanın, işçi haklarını geriye götürme amacı taşıdığını tesbit etmiştir.

Kanunların uygulanmasında ortaya çıkan aksaklık ve boşlukların giderilmesi her zaman için mümkündür. Sosyal Sigortalar Kurumunun ve işçi haklarını geriye götürme amacı taşıdığını tesbit etmiştir.

Kanunların uygulanmasında ortaya çıkan aksaklık ve boşlukların giderilmesi her zaman için mümkündür. Sosyal Sigortalar Kurumunun ve iş-

---

ise, çıkarılış hedefine ulaşamamıştır.»

Akova, bu bozuk ekonomik düzenin giderek, anarşik olaylara sebep olduğunu ve 12 Mart tarihinde de Silahlı Kuvvetlerin bir muhtıra vermek zorunluğunun doğduğunu söyledikten sonra «**Şerefli Türk Ordusunun en güzel yönetim şekli olan demokrasi sevgisi ve onun kurtarılması bakımından vaki olan girişimi her türlü takdirin çok üzerinde bir değer kazanmıştır**» dedi.

DYF-İŞ Genel Başkanı, Türk demokrasisinde egemen olan kuvvetlerin başında parlamentonun geldiğini ve parlamentonun da, demokrasimizin temel ilkesi egemenliğimizin teminatı ve milli güvenliğimizin garantisi olduğunu belirttikten sonra, siyasal partilerimizin, demokratik parlamenter düzendeki yerlerini yeterince dolduramadıklarına da dikkati çekti.

Gelişen olaylar ile içinde bulunduğumuz koşullar karşısında işçiler ve sendikaların da durumuna değinen Şerafettin Akova, işçilerin kişisel çıkarlarını ülke çıkarları üstünde görmediğini ve geçen olaylar içinde de bu nedenle yer almadıklarını belirtti daha sonra şöyle dedi :

«İşçiler, anayasal düzene olan bağlılık ve saygılarını en ileri bir biçimde Türk ve dünya kamuoyunun tanıklığı ile ispatlamışlar ve bu tutumları ile haklı bir hayranlık ve takdire mazhar olmuşlardır.

Heryerde ve her vesile ile tekrar ettiğimiz ve bu yoldan sapmadan ebediyen söyleceğimiz gibi, işte şimdi en temiz duygular ve içten bir haykırışla tekrar söylüyoruz :

Türk İşçileri her türlü aşırı akımlara karşı çıkmağa inançlı ve kararlıdır.

Türk işçisi, demokratik parlamenter düzene, demokrasiye ve fazilete aşıktır. Yine Türk İşçisi komünizme, faşizme, gericiliğe, her yönlü diktaya karşıdır ve bunlardan gelen belli ve belirsiz akımlar kimden ve nereden gelirse gelsin, savaşmağa kararlı ve andlıdır. Çünkü, hür ve bağımsız sendikal faaliyetlerin ancak demokratik ülkelerde olabileceğine müdriktir. Sendika denildiği zaman akla en geniş anlamı ve tümüyle hürriyet gelmektedir. Bu itibarla, DYF-İş'in X. Genel Kurulundan Anayasal güçlere, devlet ve hükümet ilgililerine, siyasal partilerimize, basınımıza, TRT'ye ve tüm vatandaşlarımıza bir çağrıda bulunuyorum. Geliniz

çi haklarının geleceğini daha sağlam esaslara bağlamak Türk-İş'in görevleri arasındadır. Ancak, şu husus bilinmelidir ki, Türk-İş, Sosyal Sigortalar Kurumunu koruma örtüsü altında, kazanılmış işçi haklarını geriye götürme çabalarını etkisiz bırakma gücüne sahiptir. Bu gücünü de gerektiğinde kullanacaktır.

Türk-İş Yönetim Kurulu, Sosyal Sigortalar Kurumunun geliştirilmesi için alınacak yeni tedbirleri görüşmeye her an hazırdır. Ancak, bu tedbir çalışmalarında, işçilerin emeklilik yaşının değiştirilmesi, 25 yıllık çalışmadan sonra emekli olunması ve emekli aylığının miktarı konularında en ufak bir geriye gidişi dahi asla kabul etmeyecektir. İşçilerin 25 yıllık bir çalışmadan sonra, ya da 55 yaşına geldikleri zaman emekli olmaları, emekli olduklarında da maaş ortalamalarının % 70'ini almaları Türk-İş'in mutlaka koruyacağı işçi haklarıdır.

4 — ASGARİ ÜCRET KONUSU

Türk-İş Yönetim Kurulu, çalışmaları sırasında, asgari ücret konusu üzerinde de önemle durmuştur.

Anayasamızın öngördüğü insanca yaşama olanağının birinci basamağı kabul edilen asgari ücretin yeniden saptanması çalışmaları yapılırken, İşveren çevreleri ise, işçi ücretleri aleyhinde yoğun bir propaganda kampanyasına kalkışmışlardır.

İşçilerin, ülkemizde günden güne zorlaşan geçim koşullarına ayak uydurabilmeleri şöyle dursun, en zorunlu ihtiyaçlarını bile karşılamaktan yoksun olmaları, işverenlerin propagandalarının geçersizliğini ortaya koyacak niteliktedir.

Öte yandan, ücret artışlarının fiyat artışlarına sebep olduğu görünümünü yaymak için yıllardanberi ellerinden geleni yapan çevreler bu görüşlerinin artık iflâs etmiş olduğunu bilmelidirler. Yurdumuzda işçi ücretlerinin, maliyetler içindeki yerinin ne kadar düşük olduğu kesinlikle anlaşılmıştır. Türkiyede emeğin ne kadar ucuz olduğu, işgücü ihracımızdan da anlaşılmaktadır.

Fiyat artışının asıl nedeninin, işverenlerin yüksek orandaki kârlarından fedakârlık etmek istememeleri olduğu bir gerçektir.

İşçi ücretlerinin artmasına karşı çıkan işverenler, artık, bütün dünyada geçerli olan kâr hadleri ile yetinmeyi öğrenmelidirler. Bu aynı zamanda, ekonomimizin Ortak Pazarda karşılaşacağı güçlükleri önlemek için de kesin bir zorunluktur.

Bütün bu nedenlerledir ki, yurt çıkarlarını korumayı ve Türk işçisinin refahını sağlamayı amaç olarak alan Türk-İş Yönetim Kurulu, Asgari Ücret Komisyonu çalışmalarında ve saptanmasında, bilimsel verilere dayanmak suretiyle yoğun bir çalışmaya girmiş bulunmaktadır.

5 — BELEDİYELER KANUN TASARISI

Kamu hizmetlerinin büyük bir kısmını uygulamakla yükümlü olan Belediyelerin, bu hizmetleri aksamadan yerine getirebilmesi ve çağımızın ihtiyaçlarını karşılaması mevcut olanaklarıyla mümkün olmamaktadır. Bu nedenlerle parlamentoya sunulan Belediyeler Kanun Tasarı-

birleşelim ve hep beraber anarşiyi kökünden kazımak, enternasyonal düşmanımız olan komünizmi her kıpırdanışında ezmek için kader ve ülkü birliği yapalım.

Bunları yaparken de benimsediğimiz sosyal adalet ve sosyal demokrasiyi gerçekleştirmek ve güçlendirmek için tüm olanaklarımızı ortaya koymamız gerektiğine inanmamız lâzımdır. Komünizm tehlikesinin yokedilmesi ve anarşinin kökünün kazınması için tek çıkar yol ve en etken tedbir budur.»

DYF-İŞ Genel Başkanı Şerafettin Akova, işçi sorunları üzerindeki görüşlerini belirtirken, Türk-İş'in ülkemizde olduğu kadar, ülke dışında da bilhassa Batı uygarlığı düzeyinde olan ülkelerde, haklı olarak sempati ve takdir kazandığım, Türk-İş'in ülküsü etrafında toplanan örgütlerin 24 İlkeyi benimsediklerini söyledi ve sendikal çalışmalardan da bahsetti.

MELEN'İN MESAJI

DYF-İŞ 10'uncu Genel Kuruluna Başbakan Vekili Ferit Melen de bir mesaj gönderdi. Federasyonun kurulduğu günden bu yana yapıcı ve uzlaştırıcı davranışlarıyla tanındığını belirten Melen şöyle dedi:

«Lokomotif ve vagon sanayi, mühendis, teknisyen ve işçilerimizin bilinçli ve fedakâr çalışmalarıyla gelişerek memleketimizin lokomotif ve vagon ihtiyacını karşılamaya başlamış, ayrıca dış pazarlara satış olanağı sağlanmıştır. Bu durumu yaratan lokomotif ve vagon sanayi personeline teşekkürü bir borç bilirim.»

ÇALIŞMA BAKANI UZUNER'İN KONUŞMASI

Genel Kurul'da hazır bulunan Çalışma Bakanı Ali Rıza Uzuner

ALİ RIZA UZUNER
Çalışma Bakanı

de, Bakanlığına bağlı bazı kuruluşların çalışma hayatının başlıca sorunlarını görüşmek üzere bu yıl önemli toplantılar yapılacağını açıkladı. Ali Rıza Uzuner'in verdiği

sının kamu hizmetlerinin aksamaması için bir an önce çıkarılması zorunludur.

6 — ULUSLARARASI GAZETECİLER FEDERASYONU KONGRESİ

Konfederasyonumuza bağlı Türkiye Gazeteciler Sendikasının da üyesi bulunduğu Uluslararası Gazeteciler Federasyonu'nun yurdumuzda kongre yapma kararı, Türk-İş Yönetim Kurulu tarafından memnunlukla karşılanmış, hür dünyanın basın mensuplarının ülkemizden olumlu intibarlala ayrılması için her türlü gayretin gösterilmesi kararlaştırılmıştır.

Son zamanlarda bazı çevreler tarafından yurdumuz aleyhinde girişilen yoğun propagandanın etkisi, bazı yabancı yayın organlarında görülmektedir. Türk-İş bu kongre münasebetiyle yurdumuza gelecek yabancı basın mensuplarının yurdumuzda gerçekleri görerek, propagandaların ne amaçla yapıldığını da anlayacakları umudundadır.

7 — OLAĞANÜSTÜ HÂL ve GREVLER

Haklı bir gerekçeye dayanmaksızın olağanüstü koşullar nedeniyle yasaklanan grevler üzerinde de önemle duran Türk-İş Yönetim Kurulu bu konuda hükümetin daha dikkatli ve hassas davranmasını istemektedir.

Deprem felâketi dolayısıyla 11 ilde konulan grev yasağı, aradan çok uzun bir zaman geçmiş ve depremin yaralarının artık sarılmış olmasına rağmen, halâ devam etmektedir. Aslında depremden zarar görmüş işçilerin grev, dolayısıyla toplu sözleşme haklarını kısıtlamak, onları ikinci bir defa daha zarara uğratmak olmaktadır.

Bu durumun göz önüne alınarak, grev yasağının bir an önce kaldırılması gereğinde Türk-İş Yönetim Kurulu görüş birliğine varmıştır.

8 — HÜKÜMET KURULMASI ve REFORMLAR

Olağanüstü durumdan olağan duruma yönelebilmenin başlıca şartlarından biri olan reformların ve diğer gerekli mevzuatın hazırlanabilmesi, ancak istikrarlı bir hükümet teşkili ile mümkün olabilecektir.

Memleketin hükümetsiz kalması, ya da geçici hükümetlerle idaresi, bir yandan çalışma hayatını etkilemekte, öbür yandan da reform çalışmalarını geciktirmektedir. Siyasal partilerimizin, tutumlarını bu gerçeğin ışığında ayarlamaları Türk İşçi Hareketinin samimi dileğidir.

9 — KIBRIS'LA İLGİLİ GELİŞMELER

Türk-İş Yönetim Kurulu Kıbrıs'la ilgili son gelişmeler üzerinde önemle durmuştur. Bu arada, Türk-İş'in üyesi olan Kıbrıs İşçi Sendikaları Federasyonu'nun durumu da incelenmiş ve Türk İşçi Hareketinin Kıbrıslı Türk işçilere yaptığı maddi ve manevi yardımın artırılarak sürdürülmesi kararlaştırılmıştır.

10 — İŞÇİ-MEMUR AYRIMI

Devlet Personel Kanunu uygulamasıyla bir kısım işçileri memur statüsüne geçirme çabalarının yanısıra, yeniden bazı kanuni tedbirler düşünülerek, işçileri memur yapma ve bu

---

bilgiye göre, Sosyal Sigortalar Genel Kurulu Haziran, İş ve İşçi Bulma Kurumu Danışma Kurulu da Eylül ayında toplantıya çağrıldı. Uzuner, Çalışma Meclisi'nin de bu sonbaharda toplantıya çağrılmasının düşünüldüğünü bildirdi.

Uzuner, DYF-İŞ Genel Kurulunda yaptığı konuşmada **«Sosyal politikamızın temel ilkelerinden biri milliyetçi, özgür ve gerçekçi sendikacılığı, başka bir deyimle aktif işgücümüzün örgütlenmesini en yüksek güce kavuşturmaktır»** dedi. Uzuner şöyle devam etti :

> «Ekonomik gelişmemizi işgücümüze dayandırmak, bu ilkeye göre en özgü üretim faktörümüz olan beşeri kaynaklarımızı eğitmek, tümünü sosyal güvenlik içine almak, bu arada istihdam güvenliği yönünden işsizlik sigortasını da uygulamak, taban ücreti, işçi ailelerinin asgari tüketim ihtiyaçlarına göre ayarlamak, işgüvenliğini kurmak, iş koşullarını düzeltmek, işçi-işveren ve hükümet işbirliği ile çalışma başarı ve yaşama sevincini yaymak, sosyal refah devleti olarak hedefimiz ve görevimizdir.»

Çalışma Bakanı Uzuner, konuşmasının bir yerinde, işçilere tanınan sosyal güvenlik haklarının geri alınması bir yana, kısıtlanmasının bile düşünülmediği açıklarken, **«Bakanlığımızca, Sosyal Sigortalar Kurumunu yeniden düzenlemek ve işçi emeklilerinin durumlarını yeniden ele almak amacıyla bir tasarı hazırlanmıştır»** dedi.

DİĞER KONUKLARIN KONUŞMALARI

Çalışma Bakanı Ali Rıza Uzuner'den sonra, Genel Kurul'da bulunan Uluslararası Taşıt Federasyonu Başkanı ve Avusturya Demiryolu İşçileri Sendikası Başkanı Fritz Broşel kısa bir konuşma yaptı ve **«Birçok taşıma vasıtalarında ekonomik ve politik problemler olduğu aşikârdır. ITF'in görevi, bu problemleri çözmek ve insanlara daha iyi yaşama şartları bulmaktır»** dedi.

Daha sonra sırasıyla, Kıbrıs'lı sendikacı Hüseyin Sırrı, Demiryolları Genel Müdürü Ahmet Sarp, Tabii Senatör Ahmet Yıldız, Eski Demiryolları Genel Müdürü Vedat Önsal, Yol-İş Federasyonu Genel Sekreteri Rafet Altun, Türk-İş Yönetim Kurulu üyesi Kayseri Milletvekili Enver Turgut konuştular ve komisyonların seçiminden sonra ilk günkü toplantıya son verildi.

HALİL TUNC'UN YAPTIĞI KONUŞMA

Genel Kurul'un ikinci gününde Türk-İş Genel Sekreteri Halil Tunç bir konuşma yaptı ve işçi hareketinin, demokratik rejime bağlılı-

suretle Anayasal haklarını kullanmalarını önleme teşebbüslerinde bulunulduğunu tesbit eden Türk-İş Yönetim Kurulu bu konu üzerinde de durmuş ve yetkilileri uyarmayı kararlaştırmıştır.

İşçilerin sendikalaşma ve toplu sözleşme yapma haklarını önleme amacı taşıyan bu çeşit davranışların kamu sektöründe çalışan işçiler arasında huzursuzluk yarattığı, çalışma gücünü, dolayısıyla verimi etkilediği bir gerçektir.

Öte yandan, Yüksek Hakem Kurulu'.nun kesin kararıyla işçi sayılanların da işçi haklarından yoksun bırakılmak istenmesi, bazı yetkililerin, adeta işçi düşmanlığı denilebilecek bir anlayışın peşinde, hukukun üstünlüğü ilkesini bile tanımak istemediklerini ortaya koymaktadır.

Türk-İş Yönetim Kurulu, titizlikle ele aldığı bu konudaki gelişmeleri yakından izleyerek, gerekli tedbirleri alması için İcra Kuruluna direktif vermiştir.

11 — İŞÇİ LİDERLERİ TOPLANTISI

Türk-İş Yönetim Kurulu, işçi sorunlarının görüşülmesi için işçi liderleriyle bir toplantı yapılmasını yararlı görmüştür.

Türk-İş Yönetim Kurulu ile İcra Kurulu ve üye kuruluşların başkanlarıyla İcra kurullarının katılacağı bu toplantı Ankarada yapılacaktır.

12 — YURT DIŞINDAKİ İŞÇİLER

Yurt dışında çalışmakta bulunan Türk işçilerin göndermekte olduğu dövizler, dış ticaret dengemizi yıllardır görülmemiş bir rahatlığa kavuşturmuş bulunmaktadır.

Türkiyede çalıştığı sürede olduğu gibi, yurt dışından da Türk ekonomisine büyük katkıda bulunan işçilerimizin sorunlarının çözümü yolunda yapılan çalışmaların hızlandırılması gerekmektedir.

Yurt dışındaki işçilerimizin gönderdikleri dövizler, ekonomimizi büyük bir rahatlığa kavuşturmaktadır. Ancak, bu dövizlerin istihdam hacmini genişletecek, dolayısıyle işsizliği azaltacak yatırımlara yöneltilmelidir.

12 — BİNGÖL PROJESİ

Türk-İş Yönetim Kurulu, Bingöl ve çevresi deprem felâketinden sonra Türk İşçi Hareketi olarak toplanan paranın, bu bölgenin kalkındırılmasına sarfedilmesi için önceden aldığı karar uyarınca, Türk-İş'in Devlet Plânlama Teşkilâtına hazırlattığı projenin en kısa sürede uygulama alanına konulması kararını almış ve projenin ileride daha da geliştirilmesi temennisinde bulunmuştur.

HALİL TUNÇ
Türk-İş Genel Sekreteri

ğını belirtti, işçilerin Anayasal haklarını koruyacağını söyledi.

Tunç, yurdumuzda bugün olağanüstü olaylar sonucu olarak olağanüstü şartlar hüküm sürdüğünü, bu durumdan en fazla işçi hareketinin üzüldüğünü söyledi ve Türk İşçi Hareketinin 12 Mart öncesi anarşik olaylara karışmadığını, bu olayların karşısında yer aldığını ve şu anda bu konularda en fazla konuşmaya hak kazanan topluluk olduğunu belirterek şu konuşmayı yaptı :

«21 Mart'tan önce meydana gelen anarşik olayların fikir hareketi olmadığını, rejimi yıkmaya yöneldiğini defalarca belirtmiş yetkilileri uyarmıştık. O günlerin yetkililerinin dikkate almadığı bu uyarıların haklılığı sonradan görüldü. Türk Silâhlı Kuvvetlerinin müdahalesi olmasaydı memleket o hale gelecekti ki, Türk Sendikacılık Hareketi, en basitinden, bu çeşit genel kurulları bile yapamayacaktı. Çünkü işçi hareketi, ancak demokratik rejimlerde vardır, işçi hakları ancak demokratik rejimlerde korunur. Türk sendikacılığı bu gerçeği çok iyi bildiği içindir ki, başından itibaren anarşinin her çeşidine karşı çıkmış, Anayasa ve yasalar çerçevesinde kalmayı inançlarının doğal bir sonucu saymıştır. Bu yüzden de, Türk-İş topluluğuna dahil bir kişi bile, anarşik olayların suçlusu olmakla itham edilmemiş, adalet önüne çıkarılmamıştır.

Bu durum, Türk İşçi Hareketinin demokratik rejime, anayasal düzene ve yasalara saygısının, bağlılığının inkâr kabul etmez bir delilidir.

Şu anda görevimiz bitmiş değildir. Bugün daha hassas ve daha da bilinçli hareket etmek zorundayız.

Bugün ülkemizin içinde bulunduğu kaostan yararlanarak, işçi haklarını kısıtlamak isteyen bazı çevrelerin, faaliyetlerini arttırdıklarını görmekteyiz. Bu çevreler «bu ortamda işçi haklarını kısıtlatamazsak bunu bir daha başaramayız» telâşı içinde sinsi sinsi çaba sarfetmektedirler.

İşçi hareketi, Anayasa ile sahip olduğu hakları daima sorumluluk duygusu içinde kullanmış, yurt çıkarlarını her zaman ön plânda tutmayı başarmıştır. Bu kadar itinalı ve sorumluluk duygusu içinde kullanılan haklara karşı girişilecek herhangi bir teşebbüs

haklı bir gerekçe taşıyamaz. Türk İşçi Hareketi iyi bilmektedir ki, haksızlık önünde boyun eğildiği zaman haklarla birlikte şerefler de kaybedilir. Bu yüzden de, anayasal haklarımızın elimizden alınmasına müsaade etmeyeceğiz; buna kimsenin gücü yetmeyecektir.

İşçi hareketi, ileri bir düşünce düzeyine ulaşmış, kaderini yenme bilincine erişmiş ve kadere rıza gösteren bir topluluk olmaktan çıkmıştır.»

Türk-İş Genel Sekreteri Halil Tunç, Türk İşçi Hareketinin demokratik rejime inancını ve bağlılığını tekrarladıktan sonra, sözü, Türk sendikacılığının demokrasi anlayışına getirerek şöyle dedi :

«Demokratik rejim, yalnız siyasi partilerin seçilme suretiyle işbaşına gelmeleri, yani sandıktan çıkmak demek değildir. Çağımızın demokrasi anlayışında, insanların mutluluğunu sağlamak amacı ön plâna geçmiştir. Politikacılarımız, toplumumuzun bir sürü sorunu varken, demokrasiyi çok sesli bir politika yapmak sayıyorlarsa, çağımız demokrasisine yabancı kalan kişiler olarak tarihe geçeceklerdir.

Ülkemizin içinde bulunduğu geçici bunalım, ister istemez demokratik düzenin geleceği bakımından da endişeler yaratmaktadır. Siyasi partilerin, birbirleriyle ve kendi bünyelerinde giriştikleri kıyasıya mücadele sürdükçe bu endişeler devam edip gidecektir. Demokrasinin tehlikeden kurtulması, demokratik rejimin sağlam bir şekilde yürümesi ve bugünkü dar boğazlardan kurtulması için, herşeyden önce siyasi partilerin asgari müştereklerde birleşmeleri zorunluğu vardır. Siyasi partiler ülke sorunlarına ciddi olarak eğildikleri, kişisel çıkarları ve ihtiraslarını bir yana itip, toplumumuzun mutluluğunu sağlamayı hedef aldıkları takdirde, Türk İşçi Hareketini tümüyle yanlarında bulacaklardır.

SEYFİ DEMİRSOY
«Anayasa ve kanun hudutları içinde herşeye muktedíriz.»

İşçi Hareketi, toplumun mutluluğunu, birlik ve beraberliğini hedef alan yeni fikirlere kafasını ve kapılarını açık tutmaktadır. Nitekim bugün, siyasi partiler toprak reformu konusunda bir çizgiye gelmişlerse, yeraltı servetlerimizin korunmasında bir noktaya gelinmişse, dış ticaret vurgunlarından, vergi adaletsizliğinden, gelir dağılımı eşitsizliğinden bahsediliyorsa, bunun kökeninde Türk İşçi Hareketinin görüşü vardır. Bu sorunları daha kimse söylemeye cesaret edemezken, Türk İşçi Hareketi ortaya atmış ve 24 İlkesiyle de çözüm yollarını göstermiştir. Türk İşçi Hareketi 24 İlkeyi gücünün yettiğince korumak ve uygulatmak için herşeyi yapmak kararındadır. Bu kararı uygularken de bugüne kadar olduğu gibi, Anayasa ve kanunlar sınırları içinde kalacaktır.»

Konuşmasında istihdam sorununa, asgari ücretler konusuna değinen Genel Sekreter Tunç, Türkiye'nin sorunlarının çözümlenmesinde umutsuzluğa kapılmanın yersiz olduğunu söyledi, çıkar çevrelerinin, sorunları bugüne kadar hep istismar ettiklerini hatırlatarak, işçi hareketinin, sorunların çözümleneceğine inandığını belirtti.

Yurt dışında Türkiye aleyhinde yoğun bir propagandanın işletilmek istendiğine dikkati çeken Türk-İş Genel Sekreteri sözlerini şöyle bitirdi :

«Olağanüstü şartlarda bulunduğumuzu kabul ediyoruz. Bu şartların sonucu olarak, demokratik düzen bazı kısıtlamalara uğramıştır. Bir an önce yurdumuzun huzur ve sükûn dönemine girerek kısıtlamalardan kurtulması samimi dileğimizdir. Ama, işçi hak ve özgürlüklerinin kısıtlanmamış olması, uluslararası işçi hareketi içinde yurdumuz lehine bir puvan kaydetmekte ve geleceğe karşı duyduğumuz umudu, hür işçi kuruluşları da bizimle paylaşmaktadır.»

DEMİRSOY KONUŞUYOR

DYF-İŞ Genel Kurulunda Türk-İş Genel Başkanı Seyfi Demirsoy da bir konuşma yaptı ve Türk İşçi Hareketinin partilerüstü politikayı sürdürmek zorunda olduğunu

ve, bu konudaki görüşleri eleştirerek konunun Türk-İş Genel Kurulunda görüşülmesi gerektiğini söyledi, **«Türkiye'de işçiyi sahip bulunduğu siyasi inançtan saptırmaya imkân yoktur»** dedi.

Son yıllarda, tenkidlerde «çıkarcılık ithamı» nın model haline getirildiğini söyleyen Türk-İş Genel Başkanı, bu suretle en büyük kötülüğün işçiye ve sendikacılığa yapıldığını hatırlattı, sendikacılara ve sendikalara, karşı gruplarca uygulanan bu sisteme ayak uydurmanın Türk İşçi Hareketine zarar vereceğini belirtti. Demirsoy, particiliğin Türk-İş'i bölebileceğini hatırlatırken **«Bu işlerde ömrümüzü verdik. Sonra bölünürsek, bir araya gelmemiz mümkün olur mu?»** dedi.

Siyasi iktidarların, partilerin ve işverenlerin, işçi haklarının verilmesi konusunda çok titiz davrandıklarını belirten Türk-İş Genel Başkanı, işçi haklarına uzanacak ellerin mutlaka geri itileceğini söyledi.

Demirsoy daha sonra şöyle dedi :

«Hep beraber olalım, çalışalım. İşçiyi partilerden söküp kurtarabilirsek, herkesin uzanıp almak isteyeceği altın bir elma haline getirebilirsek, o zaman arkadaşlarımın iddiası tutabilir. Türk sendikacılığını kimse macereya götüremez. Götürürse, dikiliriz karşısına. Ömrümüzü verdik bu işlerde. Meseleleri ortaya koyarken, kavga etmeye lüzum yok. Meselelerimizi oturup konuşarak halletmek daha geçerlidir. Esasen bu yol sendikacılığın en geçerli politikasıdır. Bunu yapacağız ve başarı sağlayacağız.»

Türk-İş'in ağırlığı kalmadığı tenkidleri üzerinde de önemle duran Seyfi Demirsoy bu konuda şöyle dedi :

«Sendikacılık erkek insanların mesleğidir. Mert insanların mesleğidir. Yalancıların mesleği değildir. Sendikacı tehlikeden korktu mu, tehlike üzerine gelir, üzerine biner, yıkılır gider. Onun için, tehlikeden korkacak sendikacı varsa, yalancı sendikacı varsa bunları zaten siz temizlersiniz, işçi temizler. Ben işçiye herşeyin doğrusunu söyledim. Doğruyu söylediğim için de kınandım çoğu kere. Ama sonra hakkım teslim edildi. Olaylardan ürken, istikbalini düşünen sendikacı, sendikacı olamaz. Sendikacı, açık alınla hesap veren insandır. Beni tenkid eden, hatta tenkidin üstüne çıkanlara da tolerans gösteririm. Oturur konuşur, ikna etmeye çalışırım. Bana rey veriliyor diye, her uzatılan ve makul olmayan teklifi kabul etmem. Bana tüzük, prensipler verilmiştir, ben onları uygularım. Diktatör değilim, ama otoriteyi severim.»

Türk-İş Genel Başkanı Seyfi Demirsoy, işçi hakları üzerinde bazı çevrelerin davranışlarına da dikkati çekti ve şunları söyledi :

«İşçi hakları üzerinde dün bir takım bulutlar vardı. Yarın olmayacak, öbürgün olmayacak zannetmeyin. Olacak bunlar, olmaması mümkün değil. Hükümetler, siyasi partiler, işverenler, işçinin tırnağının uzamasını istemezler. Biz kuvvetimizi, gücümüzü yitirmemeye çalışacağız. Ona dikkat edeceğiz. İtibardan, kuvvetten düşürücü beyan ve sözlerden çekinmemiz lâzımdır. Biz herşeye muktediriz, herşeyi yaparız, ama Anayasa ve kanun hudutları içinde yaparız.»

Demirsoy, sendikalar arasındaki rekabetten de örnekler verdi, işkolları meselesindeki anlaşmazlıkların kısa zamanda giderilmesi için çaba sarfedildiğini ve bunda başarı sağlanacağını anlatarak konuşmasını bitirdi.

DYF-İŞ Genel Kurulunun diğer günlerinde çalışma raporu üzerinde tenkidler yapıldı ve son gün de seçimlere geçildi. Başkanlığa Şerafettin Akova, Genel Sekreterliğe Ahmet Çatakçinler, Mali Sekreterliğe Necmi Ertez, Mevzuat Sekreterliğine Mehmet Acıdereli, Teşkilâtlanma Sekreterliğine de Kemal Tokatlı seçildi.

"Yabancı sermaye Boraks kaynağımızı sömürüyor,"

Mayıs ayı içinde bir bildiri yayınlayan Türkiye Maden İşçi Sendikaları Federasyonu, yıllarca Boraks kaynaklarımızı sömüren yabancı sermayenin, bu defa da işçiyi sömürmek için çeşitli kanun dışı davranışlara giriştiğini açıkladı.

Federasyonun bu konudaki bildirisi şöyleydi :

«Türkiye'nin boraks kaynaklarını yıllardır sömüren yabancı sermaye, bu defa da emeğin hakkına göz dikmiş, isçinin anayasa ile sağlanmış toplu sözleşme hakkını kullanmasını engellemek için çeşitli oyunlara girmiştir.

Unlü «Boraks Consolidate LTD.»in Türkiye kolu olan Türk Boraks Şirketi, 2 Aralık 1971 tarihinde yapılan toplu sözleşme çağrısından bu yana, çeşitli engelleme oyunlarıyla, görüşmeleri sürüncemede bırakmış ve son olarak da, uzlaştırma kurulu çalışmalarının yapılmasını geciktirmeye kalkışmıştır.

Yeraltı servetimizi, ulusumuz çıkarları aleyhinde kullanmakta olan ve 1971 yılında net 16.621.934 lira kâr sağlamış bu şirket, Hükümetin «Deprem bölgelerinde grev yapılmaması» yolundaki kararına güvenmekte, grev yapılmayacağından emin olarak, kanunlarımızla âdeta alay etmektedir.

Yabancı sermaye, yerini birgün nasıl olsa, ulusal sermayeye bırakacağını bildiği için, giderayak, büyük kazançlar peşinde koşmaya başlamış bunu sağlamak için de hem yeraltı kaynaklarına, hem de işçinin emeğine göz dikmiştir.

Hükümetin bu durumu göz önüne alarak, deprem bölgesinde koyduğu grev yasağını kaldırmasını, ya da maden sektörünü grev yasağı dışında bırakmasını diliyoruz. Kaldı ki, madencilik çalışmalarının, deprem felaketinin yaralarının sarılmasıyla en ufak bir ilgisi dahi bulunmamaktadır.

Kanunlara saygıyı bir ilke olarak benimsemiş olan Türkiye Maden İşçi Sendikaları Federasyonu, yetkililerin de Anayasa ile sağlanmış işçi haklarına saygılı olacaklarını ümidetmektedir.»

Konjonktör Hareketleri ve Türkiye Ekonomisi

Türkiye Ekonomi Kurumu tarafından düzenlenen «Konjonktür Hareketleri ve Türkiye Ekonomisi» konulu seminer, 3 - 5 Mayıs tarihleri arasında yapıldı.

Seminerde bir konuşma yapan Türk-İş Genel Sekreteri Halil Tunç, işsizlik sorununun 1980'lerde ciddi bir hal alacağını öne sürdü. Tunç, 1971 yılında 1 milyon 750 bini tarımda, 250 bin kadarı da tarım dışında olmak üzere 2 milyon işsiz bulunduğunu hatırlattı.

Türkiye'nin önümüzdeki 20 yılda 12 milyon işsize iş bulmak ve yeni iş imkânları yaratmak durumunda olduğunu söyleyen Türk-İş Genel Sekreteri Tunç, işsiz sayısının yılda 165 bin arttığını belirtti.

Tunç, Üçüncü Beş Yıllık Kalkınma Plânı hazırlanırken, insan gücü ihtiyacının illere ve bölgelere göre dağılımının gözönüne alınması gerektiğini de hatırlattı. Türkiye'nin Avrupa Ekonomik Topluluğu'na üye ülkeler arasında en genç ve en uygun nufusa sahip olduğunu bildiren Tunç, topluluğun Türkiye'deki istihdam sorununa etkisinin de dikkate alınmasını istedi.

Türk-İş Genel Sekreteri Halil Tunç'un bu konudaki konuşmasının tam metni aşağıdadır :

20 yıl içinde 12 milyon kişiye yeniden iş bulmak zorundayız

Türkiye'nin iktisadi ve sosyal durumunun içinde bulunduğumuz ve 1980 lere kadarki dönem içinde belirgin sorunlarından biri istihdamla ilgilidir. Olağanüstü gelişmeler olmadıkça içinde bulunduğumuz durum ve plân ve programlar için yapılan projaksiyonlar göstermektedir ki, mevcuda her yıl eklenen işsizlik sorunu 1980 lerde plâncıların deyimiyle bir «patlamaya» neden olabilecek büyüklüktedir.

1971 yılında Türkiyede 1.750.000 kadarı tarımda ve 250.000 kadarı da tarım dışında olmak üzere 2 milyon dolayında gizli ve açık işsiz vardır. Ayrıca her yıl işgücüne 400.000 katılma olmaktadır. Plânlı döneme girildiğinden bu yana ekonominin yarattığı ortalama istihdam, yılda 135.000 civarındadır. Son yıllarda dış ülkelere göç, yılda 100.000'e ulaşmıştır. Bu durumda her yıl mevcut 2 milyonluk işsiz kitlesine 165.000 kişi eklenmektedir. Artan nüfus yaratılan istihdam olanakları ile masedilmez yani 135.000 de kalırsa, işsizlere eklenenlerin sayısının her yıl 165.000'i belli bir oranda aşacağı ve koşulların sabit kalması halinde 8 yıl sonra tedbir almada çok gecikileceği açıktır. Aslında yurt dışında çalışma olanaklarının ortaya çıkmasının, Türkiye'de olsaydı işsizliğini, iş arama gayretini mutlak surette sokaklarda duyurabilecek kimselerin Türkiye dışında iş bulabilmiş olmalarının bu sorunun ciddi çözüm yollarının araştırılmasını geciktirdiği de bir vakıadır.

Devlet Plânlama Teşkilâtının bugünkü hesaplarına göre; iş gücü arzının 1972 de 16 milyon kişiye, 1982 de 21 milyon kişiye ve 1992 de de 26 milyon kişiye ulaşacağı tahmin edilmektedir. Bu demektir ki, Türkiye işsizlik sorununu çözebilmek için, gerçekten çözdüm diyebilmek için prodüktivite artışlarının işgücü talebi üzerinde meydana getirebileceği etki bir tarafa bırakılmak şartıyla 20 yıl içinde 12 milyon kişiye yeniden iş bulmak zorundadır. Meseleyi sadece bugünkü nüfusumuza göre her yıl 400 bin kişiye iş bulmak şeklinde değil, önümüzdeki 20 yıl içinde 12 milyon Türk vatandaşına iş bulmak zorunluluğu olarak düşünmek lâzımdır. Bu 20 yıl içinde bahsettiği-

miz iş arayacak olanlar doğmuş oldukları için nüfus politikasının aile plânlamasının da bunun üzerinde bu 20 yıl içinde ancak marjinal etkileri olabilir.

Birinci ve İkinci Beş Yıllık Kalkınma Plânları % 7 lik gelir artış hedefi yanında istihdam imkânlarının arttırılması hedefine de yer vermiştir. Birinci Beş Yıllık Plânda (sf. 442) istihdamla ilgili olarak dört ana hedef tespit edilmiştir.

a) İşsizlik meselesini çözmek,

b) Çalışanların mesleki seviyelerini yükseltmek,

c) Her basamakta yeterliliğe dayanan bir çalıştırma politikası ile yetişenleri yerinde kullanmak ve sağlam bir sosyal hareketlilik yaratmak.

d) Çalışan nüfusun çeşitli meslek gruplarına bölünüşündeki dengesizlikleri ortadan kaldırmak ve daha dengeli bir dağılış sağlamak.

Ancak Türkiye'de artan bir yüksek nüfus artışına bağlı olarak işgücü arzının işgücü talebinden yüksek olduğu bilinmektedir. Diğer taraftan yine işgücü açısından istihdamın artırılmasını sınırlayan bir başka durum da belli konularda yetişmiş insangücünde (Özellikle orta ve yüksek seviyede insangücü gruplarında) açıklar bulunmasıdır. Bu durum yatırımları ve buna bağlı olarak kalkınma hızını yavaşlatmaktadır.

I ve II. Beş Yıllık Plânlar Sosyal ve İktisadi kalkınmayı Türkiye'nin sanayileşmesine bağlamış bulunmaktadır. Buna uygun olarak yatırımların dağılımında her iki plânda da sanayiye özel bir yer verilmiştir. Nitekim Birinci Beş Yıllık Plânda yatırımların sektörlere göre dağılımı: Sanayi % 51.2, Tarım % 17.7, hizmetler % 31.1, İkinci Beş Yıllık Plânda sanayiye verilen ağırlık daha da arttırılarak yatırımların sektörlere dağılımı : Sanayi % 72.0, tarım % 15.2, ve hizmetler % 12.8 olarak düzenlenmiştir.

Birinci Beş Yıllık Plân (B.B.Y.P.) kalkınmayı sanayileşmeye bağlamakla beraber sanayileşmenin bir başına istihdam sorununu çözmeye yetecek sayıda iş imkânları yaratamıyacağını açıkça kabul etmiştir. Bu nedenle aşağıda belirtilen özel tedbirlere yer verilmiştir.

1. Artan işgücünün şehirlere ölçüsüz bir şekilde akımını önlemek için tarım dışı bölgelerde emeğin değerlendirilmesi esasına dayanan tarım dışı çalışmaların geniş ölçüde arttırılması;

2. Plân içinde istihdam yaratıcı sektörlerin öncelikle ele alınması;

3. Belli alanlarda, özellikle inşaat sektöründe, insangücü yoğunluğuna dayanan bir teknoloji uygulanması imkânlarının araştırılması ve kullanılması;

4. İşgücü fazlasının emek kıtlığı duyan yabancı ülkelere gönderilmesi;

5. Sorunun uzun sürede çözümü için yaratılacak istihdam imkânlarıyla dengeli bir işgücü artışını sağlayacak şekilde nüfus artış hızını yavaşlatıcı bir nüfus politikasının uygulanması;

6. Bütün bu tedbirler istihdam sorununu çözümleyemediği takdirde gelecek plân dönemleri için daha yüksek bir kalkınma hızının hedef olarak seçilmesi öngörülmüştür.

Ayrıca şehirlerdeki işgücü fazlasının daha çok açık işsizlik şeklinde ortaya çıktığı ve her kesiminde de belli bir seviyeden sonra işgücü fazlasının gizli işsizlikten açık işsizlik şekline dönüştüğü görüşüne yer verilmiştir. Buna bağlı olarak BBYP tarımda yapılacak köklü değişmelerle ve kır kesiminde yaratılacak tarım dışı iktisadi faaliyetlerle şehirlere olan işgücü akımının yavaşlatılmasını öngörmüştür.

Sonuç olarak bütün bu tedbirlerle gerek açık gerek gizli işsizliğin azaltılarak toplam işgücü fazlasının 1972'de % 10.3'ten 1977'de % 3.5'e düşürebileceği belirtilmiştir.

BBYP'ın uygulama sonuçları alındığında (eldeki verilerin yetersizliği nedeniyle) işgücü arzı ve talebi sayılarının plânın hazırlanması sırasında yüksek tahmin edildiği anlaşılmıştır. BBYP'ın çalışma çağındaki nüfus tahminleri ile gerçekleşen sayı arasında büyük bir fark görülmemektedir. Buna karşılık çalışma çağındaki nüfustan bilfiil işgücüne katılanlar (işgücü eşittir istihdam artı işsizler) sayısında geçekleşmede önemli bir düşme olduğu görülmüştür.

İstihdam politikası uygulamada % 7'lik kalkınma hedefine bağlı bir değişken olarak kalmıştır. Plânın yukarıda belirtilen özel tedbirlerinden ise sadece yurt dışına işgücü gönderilmesi tedbiri önemli bir uygulama alanı bulmuştur denilebilir. Diğer özel tedbirlerin uygulanabilmesi için ise gerekli araştırmalar, diğer ön çalışmalar, ve örgütlenmeler büyük ağırlık kazanmaktadır. Ancak uygulama özellikle bu alanda geri kalmıştır.

BBYP'ın ifadesinden farklı olarak İkinci Beş Yıllık Plân (İBYP) istihdam sorununun çözümlenmesini plânın bağımsız bir hedefi kabul etmeyip bu sorunu açıkça % 7'lik gelir artışı hedefinin bağımlı bir değişkeni kabul etmiştir.

İBYP'ın emek arzı tahminleri, önceki beş yıllık devrede azaldığını belirtmiş olduğumuz, düşük işgücüne katılma oranları esas alınarak hazırlanmıştır. Talep yönünden ise BBYP'da kullanılan «üretimin istihdam elâstikiyetleri» gözden geçirilmiştir. Böylece İBYP'ın gösterdiği üretim artışlarından doğacak istihdam artışları BBYP'daki kadar yüksek tutulmamıştır.

Bununla beraber İBYP'da aynen BBYP gibi, plânın uygulanmasiyle işgücü fazlasının gittikçe azalacağını göstermiştir. Bu yönüyle iki plân arasında bir fark görülmemektedir. Ancak, sanayileşmenin bir başına istihdam sorununu çözmeye yetmeyeceği kabul edilmiş ve BBYP da ön görülen özel tedbirlere İBYP'da da yer verilmiştir. İnşaat ve benzeri faaliyetlerde emek yoğun teknolojilerin kullanılmasının teşvik edilmesi; kırsal yörelerde istihdam yaratıcı mahalli projeler hazırlanması; el, ev ve köy sanatlarının geliştirilmesi; teraslama, ağaçlandırma, arazi kazanılması ve islahı gibi projelerin hazırlanması tedbirlerine yıllık programlarına istihdam bölümünde yer verilmiş fakat plânın diğer bölümlerine ilgili tedbirler çok defa konulmamıştır.

Üçüncü Beş Yıllık Plânın hazırlıklarının yapıldığı içinde bulunduğumuz dönemde istihdam sorunu bütün ağırlığıyla kendini hissettirmiş ve plâncıları, bu konuyu bağımsız değişken olarak kabul etmek durumunda bırakmıştır. Özetle, sanıldığı gibi sağlanacak ekonomik kalkınmanın yaratacağı katma değerin, giderek tam istihdamı sağlayacağı düşüncesi iflâs etmiş, istihdam ve insan gücü etkisinin de bağımsız olarak ele alınması gereği ortaya çıkmıştır. Kalkınma stratejisinde gelir artışı yine ana hedef olarak seçilebilirse de, istihdam artırıcı politikaların ve projelerin açık seçik belirlenip plânda önerilmesi zorunlu hale gelmiştir. Hatta tam istihdam amacile kalkınma hızının yeniden saptanması düşünülmüştür. Bu durum, Plânın sosyal yönüne I. ve II. Plânlara göre ağırlık veren bir politika anlayışını tanımlar.

Kalkınmanın amacı ve aracı insan olduğuna göre ve yine insan, emeği ile ekonomik bir değer, bir kaynak olduğuna göre plânlamanın bu değeri dikkate alması zorunludur. İnsan değerlendirme yolu ise istihdamdır. Bunun yanında gelir dağılımı ve sosyal adaleti sağlamada bir aracı, eğitimi politikası, kalkınmanın strateji ve hedefleri, ücret, fiyat, kâr verimlilik, kentleşme politikası, teknoloji seçimi gibi ekonominin yapı ve hedefleri ile yakından ilgilidir.

İstihdam konusunda önerilen hedefler ile gerçekleşmeyi gösteren rakamlardan anlaşılmaktadır ki; işgücüne katılma sayı ve oranlarını saptayan yöntemler araştırılmalı ve geliştirilmelidir.

İkinci Beş Yıllık Plânda önerilen hedefler ve gerçekleşme şöyledir :

Sektör	Hedef	Gerçekleşme	Fark
Tarım	700.0	213.1	— 486.9
Sanayi	316.0	375.5	59.5
İnşaat	204.0	152.8	51.2
Hizmetler	890.0	474.0	416.0
Toplam :	**2.110.0**	**1.215.4**	**— 894.6**

Bu rakamlardan da anlaşıldığı gibi ekonomideki büyüme mutlaka büyüme hızına paralel bir istihdamı gerçekleştiremez; çünkü aynı miktar yatırım değişik istihdam yaratabilir. Tarımda teknolojik gelişme istihdamı düşürebilir. Bu nedenle yatırımlar üretim artışı yanında istihdam açısından da ele alınmalı, bazı alanlarda istihdam ön plânda tutulmalıdır.

Yatırımlarla istihdam ilişkileri bakımından makro seviyede sektörler arasındaki farkları gösteren aşağıdaki rakamlar da bu önerimizi doğrulayacak niteliktedir.

Sektör	Gerçekleşen yatırım	Gerçekleşen istihdam
Tarım	% 73.35	% 30.44
Sanayi	% 92.62	% 118,82
Hizmetler	% 98.62	% 60.58
Toplam :	**% 93.55**	**% 57.60**

İşgücü piyasasının konjonktürü yapılırken, dikkat edilecek bir diğer husus; insangücü projeksiyonları ile ekonomik yapı ve eğitim arasında güçlü bir ilişki kurmak ve bunu uygulamada da sürdürmektir. II. Beş Yıllık Plânda olduğu gibi stratejik önemi ve ekonomide dar boğaz yaratacak niteliği olan meslek elemanları (yöneticiler, teknik elemanları, öğretmenler ve sağlık personeli) önem ve öncelikle ve belli kalitede yetiştirilmek üzere projeksiyonlara bağlanmalıdır. Projeksiyonlarda aynı meslek grubunda nitesel ve sayısal kademelendirmeye de yer ve önem verilmelidir.

Bu konuda 1965 tahminleri ve gerçekleşme durumuna bir göz atalım :

Meslekler	1965 Plân tahmini	Gerçekleşme	Fark (%)
Mühendis	15.000	26.900	+ % 80
Sağlık Personeli	11.000	14.600	+ % 33
Öğretmen	30.000	21.000	— % 30
Teknisyen	27.000	33.000	+ % 30
Yurt Sağ. Pers.	11.000	14.900	+ % 35
İlkokul Öğrt.	63.000	85.000	+ % 35

İnsangücü bakımından I. Plân tahminleri, öğretmenler dışında, bir kısım mesleklerde gerçekleşmelerin çok altında kalmıştır. Nitekim 1971 yılı içinde bazı mesleklerde nitelikli insangücünde fazlalıklar görülmeye başlamıştır.

İnsangücü ihtiyaçlarının bölgelere göre dağılımı da bir başka sorun olarak ortaya çıkmaktadır. İmkânlar oranında, plânda, illere göre dağılıma yer verilmeli ihtiyaçların büyüklükleri ölçüsünde ve mahallinde eğitim olanakları hazırlanarak göç zorunlulukları ortadan kaldırılmalıdır. 1971 programında yer alan tahminlere göre, şehir ve kır kesimlerinde işgücü arz ve talebi ile işgücü fazlası bu iki kesim arasındaki farkı açıkça

belirlemektedir. Ancak bu tabloda 1965 yılı arz ve talebi aynı sayıdan yani fark sıfır olarak başlatılmıştır ki bu yılda kır kesimi için 13.000, şehir kesimi için ise 42.700 olmak üzere 55.700 iş arayan nüfus bulunduğu hemen belirtilmelidir. Hesaplamaların tartışmalı olduğu da ayrı bir gerçektir.

Yıl	Sivil işgücü arzı	Sivil işgücü talebi	Yurtiçi işgücü fazlası	Yurtiçi işgücü fazlası %
1 — Şehir kesimi				
1967	3.223	3.106	117	% 3.63
1969	3.759	3.581	178	% 4.74
1971	4.273	4.037	236	% 5.52
II — Kır kesimi				
1967	10.569	9.664	905	% 8.56
1969	10.822	9.517	1.305	% 12.06
1971	11.163	9.389	1.774	% 15.89

Bu iki büyük kesim daha detaylı bir şekilde bölgeler ve iller olarak ele alındığında mutlaka enteresan bazı gerçekler ortaya çıkacaktır.

İnsangücünün en verimli olacak biçimde çalıştırılabilmesi hem istihdam ve hem de verimlilik, fiyatlar, ücretler v.b. diğer birçok dalları etkileyen bir başka sorundur. Gerçi verimlilik ile istihdam arasında ters bir etki mevcuttur ve bu etki Türkiye'de ekonomik Plânlama ve verimlilik konusunda 1971 yılında bir rapor hazırlamış bulunan Dr. J. Van Waterschoot'un geliştirdiği bir denkleme göre, emek prodüktivitesindeki % 1 lik nisbi artış istihdamda 1.153 lük bir feragati gerektirmektedir. Ancak şüphesiz ki prodüktiviteyi düşürmeden istihdamı artırmak da mümkündür bu takdirde katma değerin artırılması gerekecektir. Bu durumda işgücü plânlaması yapılırken katma değerdeki nisbi artışların prodüktivitedeki nisbi artışdan fazla olarak plânlanması gerekmektedir.

Eğitim, istihdamı arz yönünden, gereken nitelik ve nicelikte insan gücü yetiştirilmesi şeklinde; talep yönünden ise bu hizmetin yerine getirilmesinde ihtiyaç duyulacak eğitici şeklinde etkilemektedir.

Mevcut eğitim yatırımlarının, eğitim amacıyla en yüksek kapasitede kullanılması ve böylece ekonomimizin gerektirdiği insangücü yetiştirmesi zorunlu görülmektedir.

Ekonominin ihtiyacı olan insangücünün yetiştirilmesinde, mevcut genel liselerin bir kısmı ile imam hatip okullarının; teknik ve meslek okulları haline dönüştürülmesi yararlı olacaktır.

AET'ye girme söz konusu olduğunda, istihdam ile ilgili koşullar muhtemelen değişecektir. Hernekadar III. Plân döneminde serbest dolaşım gerçekleşemiyecek ise de yapılacak projeksiyonlarda Ortak Pazar'ın istihdama etkisi dikkate alınmalıdır.

İstihdam yaratma açısından ağır sanayi (makina imal eden makineler) elektronik, metalurji, kimya ve benzeri sanayi sektörleri dışında teknoloji ithali sırasında ekonomik gelişmeyi de dikkate alarak emek-yoğun teknolojilere öncelik verilmeli bu konuda vergilemenin etkili rolünden de yararlanılmalıdır.

Ham maddesi Türkiye'de işlenerek mamul halde ihracı mümkün olan sanayie ait teknolojinin ithali özendirilebilir. İthalât rejiminin temel politikası, istihdam açısından, ekonomik gelişmeye ve istihdama olumlu etkisi olmayan bütün alanlarda önleme şeklinde ayarlanmalıdır.

İstatistiklerin incelenmesinde ihracatın istihdama tam yönelik bir politika içinde olmadığı da görülmektedir. Canlı hayvan, tütün dokuma elyafı gibi hammaddeler ihracı yıllar itibarile devamlı artış göstermektedir. Ham ihraç maddelerile bu maddelerin yarı mamul veya mamulleri üzerinde yapılan kıyaslamadan, ihraç maddelerinin mamul eşya olarak dış pazarlara sürülmesinin istihdamı olumlu yönde etkileyeceğini ortaya koymak mümkündür. Bu nedenle, ham madde olarak ihraç edilen malların mamul veya yarı mamul hale getirildikten sonra ihracının ve ana ithal ve ihraç mallarının devlet elile ithal veya ihraç edilmelerinin bir dış ticaret politikası olarak tesbiti öngörülmelidir.

İstihdam sorununu, toprak reformunun hızlı sanayileşmenin motor gücü olarak düşünmek zorundayız. Sanayi ve hizmetler sektöründe artan işgücüne katılan, bugün halen nüfusumuza katılmış olan kimselere iş olanakları bulmak durumundayız. Konuşmanın başında % 7 lik bir kalkınma hızının ancak 150 bin kadar işçiye tarım sektörü dışında yeni iş olanakları bulduğunu ifade etmiştik. Eğer işin tasarruflar, yatırımlar açısından değil de istihdam ve istihsal açısından başlıyacak olursak vardığımız açık sonuç Türkiye'nin bugüne kadar kalkınabildiğinden daha hızlı bir şekilde kalkınması zorunluluğunu kabul etmektir. Yani % 7 lik kalkınma hızı bugün elimizde bulunan nüfusun, bugün karşımızda iş isteyen ve iş isteme durumunda olan kimselerin sorunlarını çözmeye yetmemektedir. Bugün bu sonuç karar organlarınca benimsenmiştir. Türk İşçi Hareketi, sosyo-ekonomik gelişme sürecinin etkenliğini artırmak için hızla yapısal tedbirlere eğilinmek gerektiğini ısrarla savunmaktadır. Yurt ve toplum sorunlarını kapsayan ve kavrayan «24 İlke» bu dönemin mahsulüdür. 1965 lere rastlayan dönemde Türk-İş «... hayat seviyesi düşük ve nüfus artış hızı yüksek olan ülkemizde kalkınma hızını azami seviyeye çıkarmak, bunun için de geniş çapta yatırım yapmak gereklidir» diyerek % 7 nin üzerine çıkmak gereğini ortaya koymuştur.

Türk İşçi Hareketinin ekonomik ve sosyal görüşlerini yansıtan 24 İlke çerçevesinde hızlı kalkınmanın yolları gösterilmiş ve bunların gerçekleşmesi için devlet sektörünü özel sektör hizmetinde kullanmak, yurt ekonomisinde özel sektörü esas almak isteyen zihniyetle mücadele edileceği açıkça belirtilmiştir.

İşsizlikle savaşta alınabilecek özel tedbirler arasında çalışma saatlerinin tedricen azaltılması da ihmal edilemiyecek bir diğer konudur. Üyesi bulunduğumuz Uluslararası Çalışma Teşkilâtının bu konudaki tavsiye kararlarından ülke ekonomisine uyduğu sürece yararlanmak her zaman için mümkündür. Bu kararlardan biri de çalışma saatlerinin azaltılmasıdır. 1958 deki 42. oturumundan beri ILO bu konuda sürekli çalışmalar yapmış ve sonuç olarak 1961 deki 45. oturumunda o vakte kadar alınan kararlara dayanılarak; her ülkenin kendi bünyesine uygun bir şekilde, çalışma saatlerinin ücretlerde herhangi bir kesinti yapılmaksızın sürekli ve tedrici bir şekilde 40 saate indirilmesi kararlaştırılmıştır. Bu hedefe ulaşmak için geçilebilecek safhalar, alınacak tedbirler de belirtilmiş 40'a ulaştıktan sonra daha aşağıya inilmesi önerilmiştir.

Şimdi bazı ülkelerde uygulanan haftalık çalışma saatlerine bir göz atalım :

Çeşitli ülkelerde çalışma saatleri

	1965	67	69	71
ABD	38,8	38,0	37,7	37,3
Japonya	44,5	44,6	43,9	43,5
İspanya	44,6	44,0	44,1	44,2
Fransa	46,4	46,1	45,9	45,2
Almanya	44,3	42,3	44,0	43,4
İngiltere Erkek	47,0	46,2	46,5	45,7
» Kadın	38,7	38,2	38,1	37,9
Avustralya				
Erkek	—	43,1	43,6	53,5
Kadın	—	39,2	39,4	39,4
Yeni Zelanda	39,1	38,6	38,5	37,9

Bu örnekleri çok fazlalaştırmak mümkündür. Birçok ülkede uygulanan 48 in altındaki çalışma saatlerinin, Türkiye için de özellikle vardiya şeklinde çalışan işyerlerinde bir vardiya eklemek suretile istihdam olanaklarını artırmada etkin bir rol oynayabileceği unutulmamalıdır.

İstihdamın ilgi alanlarından birisi de özellikle kalkınmasını sağlamış ülkelerde etkisini gösteren ücretlerdir. Bu ülkeler için ücretlerde herhangi bir orandaki artış istihdamda daha az bir oranda olmak üzere feragati gerektirebilmektedir. Ancak konu Türkiye açısından, tamamen Türkiye gerçekleri içinde kalınmak ve gerçekleri tam bir tarafsızlıkla görmek şartile incelenmelidir.

Henüz Türkiyede maliyet analizleri tüm endüstri için yapılmış değildir. Fakat Türkiye'de tüm çalışanlara ödenen ücretlerin üçte birinin ödendiği 55 firmada İstanbul Üniversitesi tarafından 1971 de yapılan bir çalışma mevcuttur. Bu araştırmanın sonuçlarına göre 100 liralık üretim içinde, işçilere ödenen bütün ücret, sosyal yardım, sigorta primi işveren hissesi, çalışılmayan saatlerin çalışılan saat ücretlerine ilâvesi, v.b. tüm işçilik maliyetleri 1970 yılında % 10.53 dür. Bu, ötedenberi Türk Çalışma Hayatının içinde bulunması dolayısıyle İşçi Hareketi tarafından bilinmekle birlikte, tarafsız hatta sanayi odaları adına yapılmış olması dolayısıyle işverenler tarafından yaptırılmış bir araştırmayla kanıtlanmış olmaktadır.

Maliyet içinde ancak % 10.53 lük bir yer işgal eden işçilik maliyetlerinin gerek istihdam gerekse fiat v.b. ekonomimizi etkileyen diğer konularda çeşitli çevreler tarafından sadece bir istismar vasıtası olduğu açıkca görülmüştür. Kaldı ki, tüm çalışanlar içinde (16 milyon) işçilerin sayısının (1.313.000) düşüklüğü de gözden uzak tutulamaz.

Uzun dönemli kalkınmanın ve Üçüncü Beş Yıllık Kalkınma Plânı stratejisinin yapmış olduğu tesbitlere göre; Türkiye komşuları arasında en uygun nüfusa, Avrupanın ise en genç nüfusuna sahip memlekettir. AET ülkelerinde yıllık ortalama nüfus artış hızı % 1 den düşüktür. Bunun sonucu nüfus yaşlanmakta, sosyal masraflar artmakta, işgücü verimliliği düşmektedir. Türkiyenin ise insangücü potansiyeli şikâyet değil, kalkınma hamlesi için en elverişli bir kaynaktır. Yine stratejide aynen şu ifadeler yer almaktadır:

«İkinci Beş Yıllık Plânın finansman açığını yurt dışındaki işçilerimizin gönderdikleri fonlardan sağlandığı ve yine bu kaynağın biriktirdiği dövizlerin üçüncü beş yıllık plânın ithal tablolarına kolaylık sağladığı göz önüne alınırsa (genç ve doğurgan) (aslında 2,7) gibi yüksek olmayan doğum nisbetinden şikâyetçi olmanın temelsizliği kendiliğinden anlaşılır.»

Stratejide Türkiyenin potansiyellerini en yüksek düzeyde kullanarak birey başına 1500 dolar dolayında bir gayrisafi yurt içi hasıla ve toplam yurt içi hasılada yaklaşık olarak tarımın payının % 10, sanayiin % 40, hizmetlerin % 50 oranında yer tuttuğu bir ekonomik yapı saptanmıştır. Bu yapıya ve gelişmişlik düzeyine ulaşılması ile çalışan nüfusun % 25 inin tarımda, % 23 ünün sanayide, % 52 sinin de hizmetlerde çalışacak biçimde 1995 de tam istihdama ulaşılacağı önerilmiştir.

Türk-İş'in, Asya-Amerika Hür Çalışma Enstitüsü ile ortaklaşa düzenlediği

"Ekonomik araştırmalar„ semineri İzmir'de yapıldı

Türk-İş'in, Asya-Amerika Hür Çalışma Enstitüsü ile ortaklaşa düzenledikleri seminer 23 - 25 Mayıs tarihleri arasında İzmir'de yapıldı.

Semineri, İzmir Valisi Namık Kemal Şentürk, Belediye Başkanı Osman Kibar, Türk-İş Genel Başkanı Seyfi Demirsoy, Genel Sekreter Halil Tunç, Mali Sekreter Ömer Ergün, Asya-Amerika Hür Çalışma Enstitüsü Müdürü Morris Paladino ile Çalışma Bakanlığı Müsteşarı Rüçhan Işık, Sendika Başkan ve yöneticileri ile diğer ilgililer izledi.

Türk-İş Genel Başkanı Seyfi Demirsoy, semineri açış konnşmasında **«Bugün Türk Sendikacılık Hareketi, kuvvet ve sorumluluk yönünden istenilen seviyeye gelmiştir»** dedi.

Semineri, Türk-İş ile Asya-Amerika Hür Çalışma Enstitüsünün işbirliğinin ilk adımı olarak niteleyen Seyfi Demirsoy, toplantıda sendikalar için ekonomik araştırmaların önemi üzerinde durulacağını belirtti. Türk-İş Genel Başkanı seminerde yaptığı konuşmada Türk-İş bünyesinde etkili bir araştırma merkezi kurulacağını da açıkladı.

Bugün Türkiye'deki araştırma yapan kaynakların çalışmalarının yetersiz olduğunu öne süren Türk-İş Genel Başkanı, konuşmasına şöyle devam etti :

«Üzülerek belirtelim ki, dağınık olarak çalışan bu kaynaklardan sağlanan bilgiler, maalesef yanıltıcıdır. Zamanımızda toplu sözleşme müessesesi, teknik ve iktisadi donelerin teati edildiği son derece büyük ihtisas isteyen bir ilim müessesesi haline gelmiştir. Tarafların toplu sözleşme görüşmeleri esnasındaki yuvarlak kelimeleriyle görüşlerini desteklemeye çalışmaları zamanla çok geride kalmıştır. Bu seminer, bir bakıma, kısa zamanda Türk-İş bünyesinde kurulacak ve her türlü modern ihtiyaca cevap verebilecek «Araştırma Merkezi»nin hazırlık çalışması niteliğindedir.»

MORRİS PALADİNO

DAVİD KAPLAN

TOKER DERELİ

Türk-İş Genel Başkanı Seyfi Demirsoy semineri izliyor

Türk-İş Genel Sekreteri Tunç ve Eğitim Sekreteri Kaya Özdemir semineri izlerken

Türk-İş'in Yedinci Genel Kurulunda kabul edilen 24 İlke ile, kendisini sadece işçi kitlesinin değil aynı zamanda tüm ülke halkının refahına adamış bir örgüt olduğunu da hatırlatan Seyfi Demirsoy'dan sonra, Çalışma Bakanlığı Müsteşarı Rüçhan Işık konuştu. Söz konusu seminerin çeşitli yönlerden yararlı olacağını belirten Rüçhan Işık **«Kalkınma çabaları içindeki Türkiye, sosyal ve iktisadi dar boğazları geçmeye çalışırken, önemli sosyal ve ekonomik değişme kararlarını vermek zorundadır.»** dedi.

Çalışma Bakanlığı Müsteşarı Rüçhan Işık daha sonra şunları söyledi :

«Sosyal ve ekonomik kalkınmayı beraberce gerçekleştirmek ve sonuçlandırmak mecburiyetindeki Türkiye için bir

araştırma politikasının dikkatle çizilmesi ve ısrarla uygulanması gerekir. Bu politikada, sosyal ve ekonomik araştırmalar, sosyal ve ekonomik kalkınmaya yönelik olarak birbirlerini tamamlamak ve bütünleştirmek zorundadır.»

Çalışma Bakanlığı Müsteşarı Rüçhan Işık, araştırma politikasının dayanması gereken temel ilkelerini de anlattı ve şöyle dedi :

«Ülkemizin sosyal ve ekonomik sorunlarının ve bunların nedenlerinin ortaya çıkarılması, sözkonusu alanlardaki araştırmaların amacı olmalıdır. Araştırmalar Türkiye şartları içinde değerlendirilmelidir. Konu seçimi, zaman, kadro ve para ısrafını önleyecek biçimde yapılmalıdır. Ülkemizin sosyo-ekonomik yapısı ile ilgili konulara öncelik verilmelidir. Toplumsal yapının dinamiğinden doğan meseleler, zaman boyutu içinde ve sosyal değişme açısından ele alınmalıdır.»

Türk-İş Asya-Amerika Hür Çalışma Enstitüsü'nün ortaklaşa düzenlediği seminerde, Enstitü elemanları, araştırma konularında geniş bilgi verdiler ve kuruluş şekli hakkında açıklamalarda bulundular.

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ YÖNETMELİĞİ YAYINLANDI

Çalışma Bakanlığı'na bağlı olarak kurulan İş Sağlığı ve Güvenliği Merkezi'nin çalışmalarına ilişkin yönetmelik Mayıs ayında Resmi Gazete'de yayınlandı.

Yönetmeliğe göre, İş Sağlığı ve Güvenliği Merkezi'nin kısa adı İŞGÜM olacak ve kuruluş, Türkiye'de iş sağlığı ve güvenliği koşullarının ileri ve olumlu bir düzeye getirilmesi, bu düzeyde sürdürülmesi için çalışmalar yapacak.

Meslek hastalıklarının ve iş kazalarının önlenmesine yarayacak tedbirlerin etkili ve yaygın bir biçimde uygulanması için eğiticilik görevi de İş Sağlığı ve Güvenliği Merkezi'ne verildi.

ÇALIŞMA BAKANI UZUNER TEMİNAT VERDİ...

"S.S.K. da işçiler aleyhine değişiklik yapılmıyacak„

Çalışma Bakanı Ali Rıza Uzuner, Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu'nda işçiler aleyhinde değişiklik yapılmasını öngören bir tasarı hazırlandığı yolundaki haberlerin doğru olmadığını açıkladı.

Bakan açıklamasında, «— **Sosyal Sigortalar Kurumu'na bağlı iki milyona yaklaşan işçi kardeşlerimizin güvenlik olanaklarından işçilerimiz aleyhinde değişiklik yapılmasını öngören bir tasarının hazırlandığı asılsızdır»** dedi.

Çalışma Bakanı Uzuner şöyle devam etti :

«— Gerçek durum şudur :

Sosyal Sigortalar Kurumu'nun malî bünyesi yerli ve yabancı uzmanlar tarafından teknik seviyede bir analize ve değerlendirmeye tabi tutulmuştur. Kurumun içinde bulunduğu malî sıkıntıyı giderme bakımından Kurumca hazırlanan teklif ve temennileri havi bir taslak Bakanlığa intikal etmiştir. Bu önemli konu Bakanlık seviyesinde çeşitli yönleriyle işçi ve işveren temsilcilerinin de katılacağı bir toplantıda bütün ayrıntılarıyla görüşülecek ve bir değerlendirmeye tabi tutulacaktır. Nitekim her iki kesimin temsilcisi olan Türk-İş'le İşveren Konfederasyonu'na önümüzdeki haftalar içinde toplantıya çağırılacakları bildirilmiştir.

Varılacak sonuç bütün açıklığı ile kamuoyuna sunulacaktır.»

Çalışma Bakanı Uzuner, daha sonra, işçilerin gelecek endişesine düşmeden Anayasa doğrultusunda ve çağdaş sosyal güvenlik hedeflerine dönük haklara kavuşturulması ve bu hakların sağlam bir sisteme bağlanması zorunluğunu belirterek şunları söyledi :

«— Diğer yönden Kurumun malî bünyesini güçlendirecek gerekli tedbirler alınmaktadır. Örneğin Sosyal Sigortalar Kurumu'ndan transfer edilen fonların faizlerinin yüzde dokuza çıkarılması hususu Bakanlığımca teklif olarak Bakanlar Kurulu'na sunulmuştur.

Bu önemli meselenin yakın günlerde Ekonomik Kurul'da gündem konusu olacağını ve haklı talebimizin is'af edileceğini ümit etmekteyim.

Ayrıca Kurumun gayrimenkul rantlarının yükseltilmesi imkânları da araştırılmaktadır.»

Çalışma Bakanı Ali Rıza Uzuner, Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu'nda işçiler aleyhinde değişiklik öngören bir tasarı hazırlandığı yolundaki haberler üzerine yaptığı açıklamayı şöyle tamamladı :

«— Alın teri ve emeğin karşılığı olan ve saygı duyduğumuz Türk işçisine tanınmış olan haklardan geri dönmek bir yana bu hakları daha ileriye getirmek ve bir teminata bağlamak amacımızdır.

İşçi emeklilerinin içinde bulundukları bunalımdan bir an önce kurtulmaları da önemli hedeflerimizden birini teşkil etmektedir.»

Sendika güvenliği ve işveren

-II-

Yazan : Donald Austin Woolf

Çeviren : C. Cem

İşveren açısından sağlanan fayda ve çıkarlar, geniş oranda, işverenin gereksemelerinin neler olduğuna ve bu gereksemelerini görüşmeler yoluyle sağlayabilme güç ve yeteneğine bağlı sayılır. İşverenler sendika güvenliği maddesi ile ilgili bir sözleşme hükmü için parasal bir değer koyma hususunda sert baskı altında tutulmaktadırlar. Bazıları, bu parasal değerin, çalışılan her iş saati başına 10 ilâ 15 cent arasında bir rakama ulaştığı tahminini yürütmektedirler. İşverene sağlanan faydalar, çok kereler, sözleşme kapsamına giren ücret dışı maddeler yönünden olmaktadır. Bunun açıklayıcı örnekleri, çalışma kurallarıyle şikâyet usullerne ilişkin işlemler sırasında üçüncü şahısların araya girmelerine konulan sınırlamalardır. Bugün, otamasyonun giderek artış gösterdiği bir dönem içerisinde, işgücünden yararlanma bakımından, yönetimin yüksek ölçüde bir esnekliğe gerekseme duyduğu bilinmektedir. Gerekseme duyulan bu esneklik ise geleneksel iş kurallarında değişiklik yapılmasını icap ettirmektedir. Ücret-dışı faydalara ilişkin diğer örnekler de disiplin alanında yönetime daha fazla otorite sağlanması ve standart çalışma haftasının kaç gün olacağının kararlaştırılması hususlarının görüşülmesi olarak gösterilebilir.

SENDİKAYA SAĞLANAN FAYDALAR

Sendika güvenliği sendika için en önemli maddelerden sayılır ve bu nedenle, sendikanın bu konuda geniş ödünlemelerde (tavizlerde) bulunmağa hazır olması gerekebilir. Konunun önemi, sendikanın gelir fonksiyonuyle doğrudan doğruya ilişki halinde bulunmasından ileri gelmektedir. Sendika güvenliğ, sendika ödentilerinin toplanması ya da örgütlenme bakımlarından, sendikanın, en az masrafla, gelirlerini en yüksek düzeye çıkarabileceği bır yöntemdir. Böyle bir düzen sayesinde, masraflar, mümkün olan en alt sınıra kadar indirilebilir.

Buna karşılık, sendika güvenliği, tipik olarak, işçilerin uğruna uzun süreli bir greve dayanabilecekleri bir koşul sayılamaz. Bir yandan, sendikaya ödenek vermekte olan üyeler «serbest binicilere» **(free riders)**, yani toplu sözleşmeden yararlandıkları halde, sözleşmenin yapılması ve yönetimi için gerekli masraflara katılmayan kimselere karşı bir soğukluk duymakta; diğer yandan, sendika güvenliği hükmü, işçilere, ücret, daha yüksek emeklilik ödeneği vb. gibi koşulların getirdiği elle tutulur maddî yararları sağlayamamaktadır. Böyle bir durum, sözleşmede sendikayı temsil eden sendika görevlisini bağlayıcı bir etki husule getirmektedir. Sendika temsilcisinin

izlemesi gereken strateji, işveren için, sendikanın ödünleme (taviz) de bulunmasını zorunlu kılacak derecede önem taşıyan tartışma alanlarının hangileri olacağının değerlendirilmesini ve bunun yanında, sözleşmeden yararlanacak sendika üyelerinin maddî çıkarların büyük ölçüde azaltılmamasını sağlayıcı bir strateji olmalıdır. Yeterli ve etkin bir strateji düşünememiş olmasının sendika temsilcisinin görevinden uzaklaştırılmasıyle sonuçlanması olasılığı kuvvetlidir.

YASALARIN ETKİSİ

Buraya kadar, bir kuruluş olarak sendika için en önemli gereksemenin (işçileri temsil etme rolüne karşılık) sendika güvenliğini bir düzene bağlamak olduğu belirtilmiş bulunuyor. Sendika bu nedenle, sözü geçen düzenlemenin yapılmasında, işverence verilebilecek başka tür ödünlerden (tavizlerden) çok daha fazla ödünlerde bulunacak demektir; sendikanın vereceği tavizler, üyelerin kabul ve onayını alma zorunluluğu ile sınırlıdır.

İşverenleri böyle sözleşme düzenine bağlanmaktan men eden bir yasa, bu nedenle ve sendika güvenliğinin işverene maliyeti ihmal edilecek ya da hiç denecek kadar az olduğundan, işverenin pazarlık gücünü şiddetle sarsmış olacaktır. Hükümetin, ilişki kurma hakkının serbestliğine müdahale yolunu yasa ile kapaması halinde, bir sendika ile ilişkisi bulunan girişimci (müteşebbis) üzerine ağır bir yük yüklenmiş olacaktır.

Diğer taraftan sendika yönünden olan maliyet durumu da ağır olacaktır. Sendikaların gelirleri muhtemelen azalacak ve bu gelirlerin artırılmasını temin masrafları önemli oranda yükselecektir. Sendikalar, kurumsal güvenlik üzerine yapılan bu hücumlara, tipik olarak, önceden tahmini oldukça kolay tarz ve yollarla cevap verirler. Geçmişte sendikalar bu konuda giderek artan ölçüde militan tavırlar takınmışlardır; bugün ise artık işveren sendika güvenliği bahşetmede serbest olmadığına göre sendikalar taleplerini diğer alanlara yönelteceklerdir. Üye adedinin nispeten azalması ve sendika ödentileriyle ilgili masraf ve toplama sorunlarının artışı nedeniyle, sendikanın ödentileri artırma zorunda kalması olanağı kuvvetlenmektedir; bu durum sendikanın taleplerini artıracağı alanlar arasına ücret alanının da alınmasını öngörmektedir. Sendika üyelerinin onayı ve kabullerinin temini için sendika ödentilerindeki artışın, onunla orantılı bir şekilde ücretlerdeki artış ile karşılanabilmesi zorunlu olmaktadır. Bunun dışında, sendika yüksek bir profil idame ettirme yönünden baskı altında tutulduğunu da hissedebilir. Bu ise, daha yoğun şikâyetlere girişilmesi ve bu yolla sözleşmenin yönetim masrafları için işverene daha çok yüklenilmesi suretiyle başarılabilir.

Çok kere, sözleşmede sendika güvenliği hükmünün düşünülmesiyle ilgili bir sorunun, işçi hakları sorununun tartışılmasına bu yazıda yer vermiyoruz.

BAZI BİTİŞİK SORUNLAR

Union shop, üyeliğin devamlı oluşu ya da **agency shop** koşullarını öngören bir sendika güvenliği sözleşmesinin görüşülmesi, işçi yönünden ayrı ve ek bir çalışma kuralı teşkil eder. İş ya da mesleğinin niteliğine göre, işçiden, ilâve olarak değişik nitelikte bir şeyler yapması istenebilir. Örneğin, standart iş haftasına uyması icap edebilir. Tehlikeli işlerle meşgul ise, kendi emniyet malzemesini satınalması gerekebilir; bir dizi sanat ve mesleklerde ise, işin yapılabilmesi için, işçinin lisans elde etmesi ve bu maksat için gerekli ödemelerde bulunması istenebilir. Bu son durumun örnekleri arasında berberler, elektrikçiler, öğretmenler, avukatlar, hekim ve benzerleri sayılabilir. Bundan da öteye, tipik olmak üzere, hekimlerden ve avukatlardan, meslekleriyle ilgili baro, ya da etibba odaları gibi derneklere üye yazılmaları ve dernek koşullarına uygun statülerini idame etmeleri öngörülebilir.

Bununla birlikte sıradan işçilerin birtakım seçim hakları da mevcuttur. Önce bir işçi, idarenin gözetimi altında yapılan, gizli oya dayanan bir seçimde sendikanın kendisini temsil edip edemeyeceği konusunda kendi oyunu kullanabilir. İkincisi, işçi tipik olarak, sendika ile işveren arasında müzakere edilmiş olan sözleşmenin kabul ya da reddi hususunda oy verebilir. Üçüncüsü, sendika, işçinin sendikadan beklediği şeyleri yerine getirmediği takdirde, işçi, sendikanın işveren-işçi ilişkisinde taraf olmaktan çıkarılması maksadıyle, Ulusal İş İlişkileri Kurulu'na (NLRB) dilekçeyle başvurabilir. Son bir seçim hakkı olarak da, A.B.D.'lerindeki işlerden çoğunun sendikaya bağlı olmayışlarından (non-union) hareketle, işçi, sendika güvenliği sözleşmesinde taraf olmayan başka bir işveren yanında kendisine iş arayabilir.

İşin başka yönleriyle, kamusal ve sosyal ilişkilerle karşılaştırıldığında, bireyin seçim haklarının bu kadar geniş bulunduğu pek az ilişkiye rastlanabilir.

SONUÇ

Böyle bir düzenin masraflarının asgarî oluşu gözönünde tutulursa, sendika güvenliğini taşıyan bir sözleşmenin işverenin oldukça yararına olduğu görülür. Oysa, tipik olarak bulunması gereken ödünlemeler (tavizler) açısından düşünülürse, aynı düzenin sendikaya olan maliyeti göze çarpar ölçüde fazla olmaktadır. Açık olan husus, bu tür bir sözleşmeyi sınırlayan yasaların iki taraf için de zararları olabileceği ve böyle bir sınırlamanın iki taraf için de fazla bir yarar sağlamaktan uzak kalacağıdır.

Sosyal Güvenlik Fonlarının Kullanılışı

- I -

ÜNAL EGE

DPT Sosyal Plânlama Dairesi
Plânlama Şubesi

Sosyal güvenlik ile ilgili konular XIX. yüzyılın ikinci yarısından sonra şekillenmeye başlamış ve sanayi sektöründe öncelik gösteren sosyal risklerin karşılanması amacı ile sosyal sigorta örgütlerinin kurulması yoluna gidilmiştir. Önceleri sınırlı olan ve toplumun belirli gruplarını içine alan bu kuruluşlar 1928 yılından sonra toplumun tümünü kapsamı içine alacak sosyal güvenlik kurumları şeklinde geliştirilmiştir.

İlk olarak, 5 - 9 Aralık 1938 tarihleri arasında toplanan Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Eksperler Toplantısında, sosyal güvenlik fonlarının yatırım politikası ile ilgili aşağıda belirtilen prensip kararları alınmıştır.

a. Sosyal Güvenlik Fonlarının Yatırımı İle İlgili Temel Şartlar :

(1) Güvenlik :

Sosyal güvenlik müesseseleri aldıkları primler karşılığı sigortalılara sosyal güvenlikleri ile ilgili taahhütlere girmişlerdir. Bu bakımdan sosyal güvenlik örgütleri ileride yerine getirmek zorunluğunda bulundukları **taahhütlerini garanti altına almak için topladıkları sosyal güvenlik fonlarını güvenilir yerlere yatırmak durumundadırlar.** Bu anlayış içinde sosyal güvenlik fonlarının yatırımında güvenlik prensibi yer almıştır.

Sosyal güvenlik fonlarının yatırımında bu prensibin yerine getirilmesi doğaldır. Ancak, bugün, bu konudaki **yazarların bir kısmı sosyal güvenlik fonlarının değişik sanayi kollarına yöneltilmesinin en az klâsik yatırım alanlarına** (gayrimenkul, devlet tahvilleri, milli bankalar v.b.) **yatırmak kadar garantili olduğunu söylemektedirler.** Bu fikrin dayandığı gerçek çok değişik alanlara yatırılan bu fonlarda meydana gelebilecek kayıpların elde edilecek gelirlerin yanında düşük kalacağıdır (1).

Kanımızca da bu tip bir politikanın izlenmesi söz konusu güvenlik prensibinden uzaklaşmak değildir. Kaldıki **bu prensibin klâsik düşünce içinde uygulandığı sosyal sigorta örgütleri mali bir dengesizlik içindedir.** Burada önemli olan iyi bir işletme politikasının izlenmesidir. Örneğin, Ülkemizdeki T.C. Emekli Sandığı (2). Ayrıca, klâsik düşünce içindeki sosyal güvenlik yatırımlarının ekonomiye katkısı da sınırlıdır (3).

(2) Randıman :

Bu prensibe göre, sosyal güvenlik örgütleri sigortalılara karşı olan taahhütlerini yerine getirebilmeleri için **toplanan fonları aktüerya hesaplarına uygun bir randımanla işletme durumundadırlar.**

Seyyaliyet prensibi aşağıdaki iki esasa dayanmaktadır :

(a) Sosyal sigorta örgütünce ihtiyaç duyulduğu anda yatırım likide çevrilebilmelidir.

(b) Fonların ödenmesi ile ilgili tesbit edilen zaman sonunda ve bu zamanı uzatmaya zorunlu kalmadan yatırılan fonlar sosyal sigorta örgütünce tasarruf edilebilmelidir.

(4) Sosyal ve Ekonomik Fayda :

Söz konusu sosyal ve ekonomik fayda prensibine göre sosyal sigorta fonlarının yatırımından sağlanan fayda temel şartlar olan güvenlik, randıman, seyyaliyet prensiplerine göre ve kamu otoritelerinin garantisi altında yürütülmesi öngörülmüştür.

b. Sosyal Güvenlik Fonlarının Yatırımında Periodik Yatırım Plânlarının Hazırlanması ile İlgili Sorunlar :

(1) İlerisi için tüm sahalardaki sabit ihtiyaçların tesbiti.

(2) Uzun süreli yatırımlar için mevcut fonların sahalarının tesbiti.

---

(1) Bkz. Dr. Cahit TALAS «Sosyal Güvenliğin Finansmanı ve Biriken Fonların Bankalar Vasıtasiyle Yatırımı Meselesi».

(2) Bkz. Bu konu ileride ayrıca tartışılmıştır.

(3) Bkz. I. Bölüm «Sosyal güvenlik fonlarının ülkemizde ve diğer ülkelerde yatırımı ile ilgili fikirler»

(3) Seyyaliyet :

(3) Yatırım içinde hisselerin oranı.

(a) Sabit randımanlı yatırımlar

(i) Hükümet fonları ve hükümetin garanti ettiği fonlar,

(ii) İl istikrazları, kasaba ve diğer mahalli idareler veya benzeri otoriteler tarafından garanti edilen istikrazlar,

(iii) Kamu idareleri ve diğer bölge veya mahalli idarelerden doğan istikrazlar,

(iv) Gayrimenkul bankaları veya mesken müesseseleri istikrazları,

(v) Gayrimenkul istikrazı,

(vi) Ticari veya sanayi tahviller.

(b) Değişen randımanlı yatırımlar :

(i) Kamu otoritesi istikrazlarının vadesi gelince altınla ödenmesi veya mütedavil parayı seçme şartı,

(ii) Ticaret veya sanayide adi hisse senetleri veya sermaye hisseleri,

(iii) Şehirlerdeki yerlere ait mülkiyet,

(iv) Kırsal yörelerdeki yerlere ait mülkiyet.

(4) Holdingin Kompozisyonu

(a) Yatırımlar holding içinde belirli bir oranda olmalıdır.

(b) Yatırımlar belli bir oranla ve belli bir maximum derece ile sınırlandırılmalıdır.

(5) İştiraklerin satınalma gücünün yeniden tesis etme zorunluğu :

(a) İştiraklerin artışı

(b) Devlet tarafından mali yardım

Sosyal güvenlik fonlarının kullanılması ile ilgili olarak yukarıda kısaca madde madde verdiğimiz ILO prensiplerinin ortaya konuluşunda kanımızca herşeyden önce, sermaye piyasası teşekkül etmiş, müteşebbisler için yatırım alanlarının seçiminde yeterli imkânı sağlayabilecek ölçüde yatırım projeleri mevcut ve yapılacak yatırımlarda verilecek garantileri yasalarla düzenlenmiş bir ortam varsayılmıştır. Genellikle az gelişmiş ülkelerde ILO prensiplerinin uygulanması için gerekli görülen kriterlerden pek çoğu mevcut değildir. Bu durumda söz konusu prensiplerin gelişmiş ülkeler için yerinde olduğu düşünülebilinirse bile, az gelişmiş ülkeler için sosyal güvenlik fonlarının kullanılabilmesi için ileri sürülen prensiplerin ortada olduğu söylenebilinir.

2. TÜRKİYEDE SOSYAL GÜVENLİK FONLARININ KULLANILIŞI :

Sosyal Güvenlik Kuruluşları tarafından toplanan fonların yatırım alanları her örgütün kuruluş kanunda belirtilmiştir. Fonların yatırımında ana kaynak uzun süreli sigorta kolları için ayrılan karşılıklardır. Örneğin ihtiyarlık (emeklilik) sigortası prim gelirleri.

Hastalık ve analık sigortasının özelliği nedeni ile bu sigorta kolu için ayrılan karşılıklar toplandıkları yıl içinde tüketilir. Çok kere de bu sigorta kolunu uygulayan kurumların bilânçolarında gider fazlası yer alır (4).

Genel olarak, sosyal güvenlik örgütlerince toplanan fonlar, sonuçları kısa süre içinde görülebilecek alanlara yatırılabilineceği gibi, özel sektörün yatırım politikasına karşıt olarak uzun sürede sonuçları alınabilecek alanlara da yatırılabilir. Ayrıca, söz konusu fonların enflâsyon ve devalüasyon tesirlerinden korunması için bunların gerçek kıymetlere yatırılması gerekir (5).

Ülkemizde sosyal güvenlik fonlarının kullanılma sahalarını dört ana grup içinde incelemek mümkündür.

a. Süreli ve süresiz olarak milli bankalara yatırılan fonlar.

b. Devletin çıkardığı veya kefil olduğu tahvillere yatırılan fonlar.

c. Gayrimenkul yatırımları.

d. Kurumlarca sigortalılara açılan mesken, ikraz veya sanayi kredileri.

Türkiyede Sosyal Sigortalar Kurumu ve Emekli Sandığından çok önce, 1921 tarihli 151 sayılı «Ereğli Havzayı Fahmiyesi Maden İşçilerinin Hukukuna Mütedair Kanun»a dayanılarak kurulan «İhtiyat ve Teavün Sandıkları»nın fonlarının milli bankalara ve devlet tahvillerine yatırılması öngörülmüştür (6).

Bugün, Türk Ticaret Kanuna dayanılarak kurulan özel sosyal sigorta şirketleri dışında kalan sosyal sigorta örgütlerinin fonlarının kullanılması ile ilgili izlenen politikayı söz konusu örgütler açısından dört grup içinde incelemek mümkündür.

---

(4) Bkz. Sosyal Sigortalar Kurumu tarafından uygulanan hastalık ve analık sigortası kollarının gider fazlasının yıllara göre durumu. «S.S.K. Yıllık Çalışma Raporu ve Bilânçosu»

(5) Bkz. Dr. Cahit TALAS, Sosyal Güvenliğin Finansmanı ve Biriken Fonların Bankalar Vasıtasıyla Yatırımı Meselesi; Sosyal Güvenlik ve Türkiye İşçi Sigortaları Kurumu.

(6) Bkz. 151 Sayılı Kanun Madde 6. «İhtiyat ve Teavün Sandıklarının Biriken Paralarını en yüksek faiz veren milli bankalardan birine bu birlik namına yatırarak nemalandırmak mecburiyetindedirler. Sandıklar, İktisat Vekâletinin müsaadesiyle Amele Birliği namına Devlet Tahvilâtı satınalmak suretiyle de fonlarını işletebilirler.»

(1) Sosyal Sigortalar Kurumunun (İşçi Sigortaları Kurumu) yatırım politikası.

(2) T. C. Emekli Sandığı Yatırım politikası.

(3) 506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununa göre faaliyet gösteren sandıkların yatırım politikası.

(4) Ordu Yardımlaşma Kurumu Yatırım Politikası.

(1) Sosyal Sigortalar Kurumu Yatırım Politikası :

4792 Sayılı İşçi Sigortaları Kurumu Kanununa göre, Kurum her hesap yılında prim gelirlerinden aşağıda belirtilen karşılıkları ayırmak zorunluğundadır (7).

(a) Matematik karşılıklar

(b) Ödenmiş prim karşılığı

(c) Diğer karşılıklar

(d) Olağanüstü karşılıklar

Kurum tarafından yıllık bilânçolarda ayrılan bu karşılıklar yukarıda adı geçen Kanunun 20. maddesine göre aşağıda gösterilen sahalara yatırılmaktadır.

(i) Millî bankalara,

(ii) Devletin çıkardığı veya kefil olduğu tahvillere, (% 40)

(iii) Sigortalılara mesken yapımı için ve bu meskenlerin birinci derecede ipoteği karşılığında gayri menkul değerinin % 90'ı oranında en çok 20 yıl süreli ikrazda bulunmak, (% 25)

(iv) Gayrimenkullere yatırmak,

(v) Sanayi sektörüne işletme kredisi olarak kullanılmak üzere birinci dereceden gayrimenkul ipoteği karşılığında ve gayrimenkul değerinin en çok % 35'ine kadar, en çok beş yıl süre ile ikrazda bulunmak (8). (% 10)

Aynı kanunun söz konusu maddesine göre yatırılan bu fonların konulara göre dağılım oranı da belirtilmiştir. Kurumun karşılıkların yatırımı ile ilgili uygulayacağı politika Kanunun getirdiği sınırlar içinde bırakılmıştır. Kurumun bu konudaki insiyatifi ancak bu sınırlar içinde olmaktadır. Şöyle ki Kanuna göre, Kurum karşılıkların en çok % 40'nı Devletin çıkardığı veya kefil olduğu tahvillere, % 25'ini sigortalılara mesken kredisi olarak, ve 1961 yılından itibaren % 10'nunu da sanayi sektörüne işletme kredisi olarak yatırmak durumundadır (9). Bu durumda Kurumun kendini, tercihinde serbest bulduğu nokta milli bankalara yatıracağı toplam ile gayrimenkullere yapacağı yatırımlardır. Bu da geriye kalan % 25 oranı içinde olacaktır.

Ayrıca, söz konusu Kanunun geçici birinci maddesi ile de işçi kuruluşlarına genel merkez binası yaptırabilmeleri için yirmi sene süre ile kredi verilmesi öngörülmüştür (10).

---

(7) Bkz. 4792 Sayılı Kanun Mad. 137. Kanunun bu maddesi ile söz konusu karşılıklar aşağıdaki şekilde tarif edilmiştir.

a. Matematik karşılıklar : «Kanun gereğince bağlanan gelir ve aylıkların ödenmesini sağlamak üzere hesaplanacak peşin değerlerin toplamı.»

b. Ödenmiş primler karşılığı : «...İleride malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortalarından Kurumca yapılacak ödemelerin bilânço tarihindeki değeri ile bu sigortalar için sonraki yıllarda ödenecek malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primlerinin peşin değerleri arasındaki farktır.»

c. Olağanüstü karşılık : «Herhangi bir hesap yılına ilişkin gelirlerin, O yıl yapılacak masraflarla yıl sonunda ayrılması gerekli karşılıklara yetmemesi halinde kullanılmak üzere ayrılan karşılıktır.»

(8) Bkz. 4792 Sayılı İşçi Sigortaları Kurumunun 5565 Sayılı Kanunla değiştirilen 20. maddesinin tadili ve bu kanuna geçici madde eklenmesi hakkındaki, 8 Ağustos 1961'de kabul edilen 344 No.lu Kanun.

(9) Bk. Sanayi Sektörüne yapılacak yatırımların toplamının Kanuna göre 50 milyon liraya erişinceye kadar devam edeceği kayıtlanmıştır.

(10) 4792 Sayılı Kanunun geçici 1. maddesi : «Bu Kanunun yayımı tarihinde mevcut olup sendika üyesi işçilerin en az % 40'ını temsil ettiğini Çalışma Bakanlığından alacağı bir belge ile tevsih eden İşçi Konfederasyonlarına İşçi Sigortaları Kurumu tarafından Ankara'da inşaa ettirilecek veya satın alınacak Genel Merkez binası için gayrimenkulün birinci derecede ipoteği karşılığında ve değerinin % 90'ı nisbetinde 20 sene vade ile 1.500.000.— liraya kadar ikrazda bulunabilir.»

Sosyal Sigortalar Kurumu ile ilgili yukarıda değinilen mevzuatın ışığı altında Kurum plâsmanlarının dağılımı, ve plâsman gelirleri Tablo 1 - 2'de gösterilmiştir.

1 No.lu Tablonun tetkikinde de görüleceği gibi Sosyal Sigortalar Kurumu plâsmanları içinde gayrimenkullere, tahvillere, işçi meskenleri kredisine yatırılan toplamlar da bir önceki yıla göre devamlı bir artış vardır. Buna karşıt, Milli Bankalara, sanayi sektörüne nakil vasıtalarına ve demirbaşa yapılan yatırım toplamlarında ise bazı yıllarda bir önceki yıla göre bir düşme olmuştur.

TABLO 1 : SOSYAL SİGORTALAR KURUMU PLÂSMANLARININ DAĞILIMI (1959-1966)
(Bin TL.)

Plâsman Yeri	1959 (1)	1960 (2)	1961 (3)	1962 (4)	1963 (5)	1964 (6)	1965 (7)	1966 (8)
Millî Bankalar	293.094	368.097	232.211	249.514	370.339	579.401	505.956	495.934
Devletin Çıkardığı veya Kefil Olduğu Tahviller	199.146	258.648	562.656	(1) 719.002	899.993	1.073.215	1.576.890	2.264.048
Gayrimenkuller	303.068	416.746	474.974	536.349	588.735	624.387	725.052	811.395
İşçi Meskenleri Kredileri	127.345	190.299	277.249	413.480	487.098	558.506	663.349	728.384
Sanayi Sektörü Kredisi	—	—	—	36.240	43.381	36.942	31.099	23.222
Tasarruf Bonoları	—	—	—	122	377	424	503	720
Nakil Vasıtaları	5.253	6.953	7.596	7.704	9.874	10.031	10.026	9.855
Demirbaş ve Depo Mevcudu	36.841	61.656	71.146	77.445	92.151	104.599	94.486	119.874

(1) 1961 yılına ait tahvil tutarları içine tasarruf bonoları dahildir.

Not : Bu tabloda yer alan plâsmanlar o yıl içinde yapılan plâsmanları göstermemektedir. Söz konusu plâsmanlar Kurumun o yıl içinde (geçmiş yıllardan devirle) ki toplam plâsman kıymetlerini vermektedir.

Tablo 2 : Sosyal Sigortalar Kurumunun Gayrimenkul Yatırımlarının Dağılımı (1961-1967)

Yıllar	Rant Binaları (1)	Rant Binaları Endeks (Zincirleme) (2)	İdare Binaları (3)	İdare Binaları Endeks (Zincirleme) (4)	Sağlık (5)	Sağlık Tesisleri Endeks (Zincirleme) (6)
1961	45.146	100	3.913	100	57.681	100
1962	60.490	134	7.299	189	96.916	168
1963	67.923	112	5.474	75	133.870	138
1964	—	—	—	—	—	—
1965	89.471	—	13.268	—	228.515	—
1966 (1)	77.580	88	16.768	126	305.170	134
1967 (7)	78.600	100	16.768	100	384.676	127

Müşterek Kul. Bin.	Müşterek Kul. Bina Eindeks (Zincirleme)	Hisseli Binalar	Hisseli Binalar Endeks (Zincirleme)	Arsalar	Arsalar Endeks (Zincirleme)	Arsaların Toplam Gayrimen. Oranı %
(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)
15.967	100	9.063	100	155.105	100	54
22.004	138	12.889	142	155.935	101	44
44.119	201	19.562	151	156.646	100	36
—	—	—	—	—	—	—
53.542	—	8.300	—	157.108	—	29
65.730	123	8.786	106	156.929	100	25
77.341	118	8.786	100	171.483	109	23

(1) 1966 yılı sonu geçici rakamları,

(2) 1967 yılı sonu tahmini rakamları.

Kaynak : Sosyal Sigortalar Kurumu Yıllık Raporu ve Bilânçolarından yarar lanılarak hazırlanmıştır.

Genellikle fonların, enflâsyon ve develüasyon etkilerinden korunması için bunların gerçek kıymetlere yatırılması tabiidir. Bu bakımdan enflâsyon ve develüasyona karşıt fonların gayrimenkullere yatırılması güvenlik prensibi yönünden uygun görülebilir. Ancak ekonomik kalkınma yönünden ele alındığı zaman daha önceki bölümlerde de incelediğimiz gibi bu tip yatırımların ekonomik kalkınmaya etkisinin büyük olacağı söylenemez. Kaldı ki gayrimenkul yatırımlarının da kendi içinde analizi gerekir. Aşağıdaki tabloda Sosyal Sigorta fonlarının gayrimenkule giden kısmının kendi arasında dağılımı verilmiştir. (Tablo 2)

Sigortacılık genel anlamda aktüerya hesaplarına dayanmaktadır. Fonların tahvillere ve milli bankalara yatırılması aktüerya hesapları yönünden de kolaylık sağlar. Sigorta fonlarının sermaye piyasasının teşekkülü yönünden bir katkısı olabileceği düşünülürse tahvillere yatırılan fonların ekonomik kalkınma yönünden gayrimenkullere giden fonlardan daha etken olabileceği doğal bir sonuçtur.

(Devamı var)

BİR AYIN İÇİNDEN...

Türk-İş'in Asya-Amerika Hür Çalışma Enstitüsü ile ortaklaşa düzenlediği «Ekonomik Araştırmalar» semineri Mayıs ayı sonlarında İzmir'de yapıldı. Çok sayıda sendikacı ve davetlinin hazır bulunduğu bu seminerde, Enstitünün Türkiye'deki çalışmaları açıklandı. Bu arada konuşan sendikacılar, işçi kuruluşlarında ekonomik araştırmaların önemi üzerinde durdular. Resimde, semineri izleyen konuklar görülüyor...

DYF-IŞ 10'uncu Genel Kurulu Mayıs'ta Ankara'da yapıldı. Beş gün devam eden Genel Kurulda, çeşitli yurt ve işçi sorunları görüşüldü ve önemli kararlar alındı. DYF-İŞ Genel Kurulundan sonra, delegeler ve davetlilere bir kokteyl verildi. Resimde, Demiryolları İşçi Sendikaları Federasyonu'nun kokteylinde Başbakan Vekili Ferit Melen ve diğer davetliler görülüyor.